

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiuo dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B**

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) 2015/1222

2015 m. liepos 24 d.

kuriuo nustatomos pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gairės

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 197, 2015 7 25, p. 24)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

	Nr.	puslapis	data	
► M1	2021 m. vasario 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/280	L 62	24	2021 2 23

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) 2015/1222

2015 m. liepos 24 d.

kuriuo nustatomos pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo gairės

(Tekstas svarbus EEE)

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos išsamios tarpzoninio pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo kitos dienos ir einamosios paros prekybos rinkose gairės, įskaitant reikalavimus parengti bendras metodikas, pagal kurias nustatoma tarp prekybos zonų tuo pačiu metu turimo pralaidumo apimtis, veiksmingumo vertinimo kriterijus ir peržiūros procesą prekybos zonoms nustatyti.

2. Šis reglamentas taikomas visoms Sąjungos perdavimo sistemoms ir jungiamosioms linijoms, išskyrus salose esančias perdavimo sistemas, kurios jungiamosiomis linijomis nesujungtos su kitomis perdavimo sistemomis.

3. Valstybėse narėse, kuriose yra daugiau kaip vienas PSO, šis reglamentas taikomas visiems tos valstybės narės PSO. Jeigu perdavimo sistemos operatorius neatlieka su vienu arba daugiau šiame reglamente nustatytų įpareigojimų susijusių funkcijos, valstybės narės gali nustatyti, kad atsakomybė už tų įpareigojimų laikymąsi būtų skirta vienam ar keliems kitiems konkrečioms PSO.

4. Sąjungos bendrame kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizme gali dalyvauti rinkos operatoriai ir PSO, veikiantys Šveicarijoje, jeigu tos valstybės nacionalinėje teisėje įgyvendintos pagrindinės Sąjungos elektros energijos rinką reglamentuojančių teisės aktų nuostatos ir jeigu yra sudarytas tarpvyriausybinių susitarimų dėl Sąjungos ir Šveicarijos bendradarbiavimo elektros energetikos srityje.

5. Jei įvykdytos 4 dalyje nustatytos sąlygos, dėl Šveicarijos dalyvavimo bendrame kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizme sprendžia Komisija, remdamasi agentūros pateikta nuomone. Prie bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo prisijungusių Šveicarijos PEERO ir PSO teisės ir pareigos turi atitikti Sąjungoje veikiančių PEERO ir PSO teises ir pareigas, kad būtų galima užtikrinti sklandų Sąjungos lygmeniu įdiegtų bendrų kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo sistemų veikimą ir vienodas sąlygas visiems suinteresuotiesiems subjektams.

▼ B*2 straipsnis***Apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys pateiktos Reglamento (EB) Nr. 714/2009 2 straipsnyje, Komisijos reglamento (ES) Nr. 543/2013 ⁽¹⁾ 2 straipsnyje ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB ⁽²⁾ 2 straipsnyje.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

1. atskiro tinklo modelis – atsakingų PSO parengtas duomenų, kuriais apibūdinamos elektros energijos sistemos charakteristikos (gamyba, apkrova ir tinklo topologija), rinkinys ir tų charakteristikų keitimo skaičiuojant pralaidumą taisyklės; šis modelis skirtas sujungti su kitais atskiro tinklo modeliais, kad būtų sukurtas bendro tinklo modelis;
2. bendro tinklo modelis – įvairių PSO suderintas visos Sąjungos duomenų, kuriais apibūdinamos pagrindinės elektros energijos sistemos charakteristikos (gamyba, apkrovos ir tinklo topologija), rinkinys ir tų charakteristikų keitimo skaičiuojant pralaidumą taisyklės;
3. pralaidumo skaičiavimo regionas – geografinė teritorija, kurioje taikomas koordinuotas pralaidumo skaičiavimas;
4. scenarijus – numatoma elektros energijos sistemos būklė tam tikru laikotarpiu;
5. grynoji pozicija – įskaityta elektros energijos eksporto ir importo suma prekybos zonoje kiekvieną rinkos laiko vienetą;
6. paskirstymo apribojimai – apribojimai, kurių turi būti paisoma skirstant pralaidumą siekiant užtikrinti, kad perdavimo sistema veiktų neperžengdama tinklo eksploatavimo saugumo ribų, ir kurie nebuvo perskaičiuoti į tarpzoninį pralaidumą arba kurie būtini pralaidumo paskirstymo efektyvumui didinti;
7. tinklo eksploatavimo saugumo ribos – priimtinos saugaus tinklo veikimo ribos, pvz., temperatūros, įtampos, trumpojo jungimo srovės, taip pat dažnio ir dinaminio stabilumo ribos;
8. koordinuoto grynojo pralaidumo metodas – pralaidumo skaičiavimo metodas, grindžiamas didžiausių energijos mainų tarp gretimų prekybos zonų ex ante vertinimo ir nustatymo principu;

⁽¹⁾ 2013 m. birželio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 543/2013 dėl duomenų teikimo ir skelbimo elektros energijos rinkose, iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedą (OL L 163, 2013 6 15, p. 1).

⁽²⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).

▼ B

9. srautinis metodas – pralaidumo skaičiavimo metodas, pagal kurį energijos mainai tarp prekybos zonų ribojami atsižvelgiant į energijos perdavimo pasiskirstymo veiksnius ir esamas kritinių tinklo elementų ribas;
10. nenumatytas atvejis – nustatytas ir galimas arba jau įvykęs tam tikro elemento (įskaitant ne tik perdavimo sistemos elementus, bet ir svarbius tinklo naudotojus, skirstymo tinklo elementus, jeigu jie yra svarbūs perdavimo sistemos eksploatavimo saugumui) gedimas;
11. koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas – subjektas arba subjektai, kurių užduotis – skaičiuoti pralaidumą regiono ar aukštesniu lygmeniu;
12. gamybos poslinkio koeficientas – metodas, pagal kurį tam tikros prekybos zonos grynosios pozicijos pakeitimas perskaičiuojamas į bendro tinklo modelyje numatomus padidinti arba sumažinti konkrečius tiekiamos energijos kiekius;
13. taisomasis veiksmas – bet kokia priemonė, kurią rankiniu arba automatinio būdu taiko vienas ar keli PSO, kad išlaikytų tinklo eksploatavimo saugumą;
14. patikimumo riba – tarpzoninio pralaidumo sumažinimas siekiant kompensuoti pralaidumo skaičiavimo neapibrėžtumą;
15. rinkos laikas – Vidurio Europos vasaros laikas arba kitas tuo metu galiojantis Vidurio Europos laikas;
16. perkrovos pajamos – pajamos, gautos paskirsčius pralaidumą;
17. rinkos perkrova – padėtis, kai bendro kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimo ekonominį perviršį riboja tarpzoninis pralaidumas arba paskirstymo apribojimai;
18. fizinė perkrova – tinklo padėtis, kai dėl numatytų ar realizuotų elektros energijos srautų pažeidžiamos tinklo elementų temperatūros ribos, elektros energijos sistemos įtampos stabilumo arba kampo stabilumo ribos;
19. struktūrinė perkrova – perdavimo sistemoje susidaranti perkrova, kurią galima vienareikšmiškai apibrėžti ir iš anksto numatyti, kurios geografinė padėtis kurį laiką nekinta ir kuri dažnai kartojasi įprastomis elektros energijos sistemos veikimo sąlygomis;
20. derinimas – prekybos režimas, kai pavedimams parduoti parenkami atitinkami pavedimai pirkti, taip siekiant užtikrinti kuo didesnę bendro kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimo ekonominį perviršį;

▼B

21. pavedimas – rinkos dalyvio išreikštas ketinimas pirkti ar parduoti pralaidumą arba energiją, kuriam taikomos tam tikros įvykdymo sąlygos;
22. suderinti pavedimai – visi pavedimai pirkti ir parduoti, suderinti pagal kainų susiejimo algoritmą arba pagal nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą;
23. paskirtasis elektros energijos rinkos operatorius (PEERO) – subjektas, kurį kompetentinga institucija paskyrė atlikti su bendru kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmu susijusias užduotis;
24. bendra pavedimų knyga – nepertraukiamos einamosios paros prekybos rinkų susiejimo sistemos modulis, kuriame renkami ir nepertraukiamai derinami visi bendrame einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizme dalyvaujančių PEERO pateikti derinimi pavedimai;
25. prekybos sandoris – vienas ar daugiau suderintų pavedimų;
26. bendras kitos paros prekybos rinkų susiejimas – aukciono procesas, kai kitos paros prekybos rinkoje derinami surinkti pavedimai ir tuo pačiu metu įvairioms prekybos zonoms paskirstomas tarpzoninis pralaidumas;
27. bendras einamosios paros prekybos rinkų susiejimas – nepertraukiamas procesas, kai einamosios paros prekybos rinkoje derinami surinkti pavedimai ir tuo pačiu metu įvairioms prekybos zonoms paskirstomas tarpzoninis pralaidumas;
28. kainų susiejimo algoritmas – bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo algoritmas, pagal kurį tuo pačiu metu derinami pavedimai ir paskirstomas tarpzoninis pralaidumas;
29. nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmas – bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo algoritmas, pagal kurį nepertraukiamai derinami pavedimai ir paskirstomas tarpzoninis pralaidumas;
30. rinkų susiejimo operatoriaus (RSO) funkcija – užduotis suderinti kitos paros ir einamosios paros rinkose pateiktus įvairių prekybos zonų pavedimus ir tuo pačiu metu paskirstyti tarpzoninį pralaidumą;
31. galutinė kaina – kaina, nustatyta elektros energijos rinkoje suderinus brangiausią priimtą pavedimą parduoti ir pigiausią priimtą pavedimą pirkti;
32. planiniai mainai – suplanuotas elektros energijos perdavimas tarp geografinių teritorijų atitinkama kryptimi kiekvieną rinkos laiko vienetą;
33. planinių mainų apimtys skaičiuotojas – subjektas arba subjektai, kurių užduotis – apskaičiuoti planinių mainų apimtį;

▼B

34. kitos paros prekybos laikotarpis – prekybos elektros energija laikotarpis iki kitos paros prekybos pabaigos, per kurį kiekvieną rinkos laiko vienetą produktai parduodami likus parai iki jų pristatymo;
35. kitos paros pralaidumo garantavimo terminas – momentas, po kurio tarpzoninis pralaidumas tampa garantuotas;
36. kitos paros prekybos pabaiga – momentas, iki kurio priimami pavidimai kitos paros prekybos rinkoje;
37. einamosios paros prekybos laikotarpis – prekybos elektros energija laikotarpis nuo tarpzoninės einamosios paros prekybos pradžios iki tarpzoninės einamosios paros prekybos pabaigos, per kurį kiekvieną rinkos laiko vienetą produktais prekiaujama prieš juos pristatant;
38. tarpzoninės einamosios paros prekybos pradžia – momentas, nuo kurio tam tikram rinkos laiko vienetui į prekybą pateikiamas tarpzoninis pralaidumas ties tam tikra prekybos zonų riba;
39. tarpzoninės einamosios paros prekybos pabaiga – momentas, nuo kurio nebeleidžiama skirstyti tarpzoninio pralaidumo tam tikram rinkos laiko vienetui;
40. pralaidumo valdymo modulis – sistema, kurioje yra naujausia informacija apie turimą tarpzoninį pralaidumą, pagal kurią galima paskirstyti einamosios paros tarpzoninį pralaidumą;
41. nestandartinis einamosios paros prekybos produktas – nepertraukiamos einamosios paros prekybos rinkų susiejimo produktas, skirtas ne nuolatiniam energijos tiekimui užtikrinti arba ilgesniam nei vienas rinkos laiko vienetas laikotarpiui; šis produktas turi tam tikrų ypatybių, kurios atspindi sistemos veikimo ypatumus arba rinkos poreikius; tai gali būti, pvz., pavidimai, apimantys kelis rinkos laiko vienetus, arba produktai, rodantys gamybos vieneto veiklos pradžios sąnaudas;
42. pagrindinė sandorio šalis – subjektas arba subjektai, kurių užduotis – sudaryti sutartis su rinkos dalyviais ir jomis pakeisti baigus derinimo procesą sudarytas sutartis (novacijos būdu), taip pat kartu su kitomis pagrindinėmis sandorio šalimis arba ekspeditoriais organizuoti grynųjų pozicijų, gautų paskirsčius pralaidumą, perkėlimą;
43. ekspeditorius – subjektas arba subjektai, kurių užduotis – perkelti grynąsias pozicijas tarp skirtingų pagrindinių sandorio šalių;
44. pralaidumo garantija – garantija, kad su tarpzoniniu pralaidumu susijusios teisės nesikeis ir kad bus sumokėta kompensacija, jeigu jos vis dėlto keistųsi;

▼ B

45. force majeure – bet kokie nenumatyti arba neįprasti ne dėl PSO kaltės įvykę įvykiai ar susiklosčiusios aplinkybės, kurių PSO negali pagrįstai kontroliuoti, kuriems negalima užkirsti kelio arba jų išvengti pagrįstomis prognozėmis ir patikrinimu; jų negalima išspręsti priemonėmis, kurių techniniu, finansiniu ar ekonominiu požiūriu pagrįstai gali imtis PSO; tie įvykiai ar aplinkybės iš tikrųjų įvyko ar susiklostė ir tai galima objektyviai patikrinti, ir dėl jų PSO laikinai arba išvis negali vykdyti pagal šį reglamentą nustatytų savo įpareigojimų;
46. bendro kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimo ekonominis paviršius – suma, kurią sudaro i) bendro kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimo tiekėjo paviršius atitinkamu laikotarpiu, ii) bendro kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimo vartotojo paviršius, iii) perkrovos pajamos ir iv) kitos susijusios ekonominių efektyvumą atitinkamu laikotarpiu didinančios išlaidos ir pajamos, kai tiekėjo ir vartotojo paviršius yra priimtų pavedimų ir energijos vieneto galutinės kainos skirtumas, padaugintas iš pavedimuose nurodyto energijos kiekio.

*3 straipsnis***Pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo srities bendradarbiavimo tikslai**

Šiuo reglamentu siekiama:

- a) skatinti veiksmingą konkurenciją elektros energijos gamybos, prekybos ir tiekimo srityje;
- b) užtikrinti optimalų perdavimo infrastruktūros naudojimą;
- c) užtikrinti tinklo eksploatavimo saugumą;
- d) optimizuoti tarpzoninio pralaidumo skaičiavimą ir paskirstymą;
- e) užtikrinti, kad PSO, PEERO, agentūrai, reguliavimo institucijoms ir rinkos dalyviams būtų taikomos nešališkos ir nediskriminacinės sąlygos;
- f) užtikrinti ir didinti informacijos skaidrumą ir patikimumą;
- g) prisidėti prie veiksmingo ilgalaikio Sąjungos elektros energijos perdavimo sistemos ir elektros energijos sektoriaus veikimo bei plėtros;
- h) atsižvelgti į sąžiningos bei tinkamai organizuotos rinkos ir sąžiningos bei tinkamos kainodaros poreikį;
- i) visiems PEERO sudaryti vienodas sąlygas;
- j) užtikrinti nediskriminacinę galimybę naudotis tarpzoniniu pralaidumu.

4 straipsnis

PEERO skyrimas ir atšaukimas

1. Kiekviena valstybė narė, elektros linijomis prisijungusi prie prekybos zonos kitoje valstybėje narėje, užtikrina, kad per keturis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo būtų paskirtas vienas ar daugiau PEERO, kurie vykdytų bendrą kitos paros prekybos rinkų ir (arba) einamosios paros prekybos rinkų susiejimą. Šiuo tikslu šalies ir užsienio rinkos operatoriai gali būti kviečiami teikti paraiškas dėl skyrimo PEERO.

2. Kiekviena atitinkama valstybė narė užtikrina, kad kiekvienoje prekybos zonoje, esančioje jos teritorijoje, būtų paskirtas bent vienas PEERO. PEERO skiriami pradiniam ketverių metų laikotarpiui. Išskyrus atvejus, kai taikoma 5 straipsnio 1 dalis, valstybės narės leidžia teikti paraiškas dėl paskyrimo bent kasmet.

3. Skiriančioji institucija, atsakinga už PEERO skyrimą, skyrimo kriterijų laikymosi kontrolę ir – teisėtų nacionalinių monopolijų atveju – PEERO mokesčių arba jų apskaičiavimo metodikos tvirtinimą, yra reguliavimo institucijos, nebent valstybės narės nustatytų kitaip. Vals-tybės narės gali nustatyti, kad skiriančiąja institucija gali būti kitos institucijos, o ne reguliavimo institucijos. Tokiomis aplinkybėmis vals-tybės narės užtikrina, kad skiriančioji institucija turėtų tokias pat teises ir pareigas kaip reguliavimo institucijos, kad galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis.

4. Skiriančioji institucija įvertina, ar PEERO tapti siekiantys kandi-datai atitinka 6 straipsnyje nustatytus kriterijus. Pastarieji taikomi nepai-sant to, ar skiriamas vienas ar daugiau PEERO. Sprendžiant dėl PEERO skyrimo, pareiškėjai nediskriminuojami, pvz., jei paraiškas teikia šalies ir užsienio subjektai. Jeigu skiriančioji institucija nėra reguliavimo insti-tucija, reguliavimo institucija pateikia nuomonę, ar paraišką dėl pasky-rimo pateikęs subjektas atitinka 6 straipsnyje nustatytus skyrimo krite-rijus. PEERO skirti atsisakoma tik tuo atveju, kai neįvykdyti 6 straips-nyje nustatyti kriterijai, arba vadovaujantis 5 straipsnio 1 dalimi.

5. Vienoje valstybėje narėje paskirtas PEERO turi teisę teikti kitos paros ir einamosios paros prekybos paslaugas, kai tiekama kitoje vals-tybėje narėje. Pastarojoje valstybėje narėje prekybos taisyklės galioja ir nepaskyrus PEERO toje valstybėje narėje. Skiriančiosios institucijos stebi visus PEERO, vykdančius bendrą kitos paros ir (arba) einamosios paros prekybos rinkų susiejimą jų valstybėje narėje. Vadovaudamosi Reglamento (EB) Nr. 714/2009 19 straipsniu, skiriančiosios institucijos užtikrina, kad šio reglamento laikytųsi visi PEERO, vykdančys bendrą kitos paros ir (arba) einamosios paros prekybos rinkų susiejimą jų vals-tybėje narėje, neatsižvelgiant į tai, kur PEERO buvo paskirti. Už PEERO skyrimą, stebėseną ir vykdymo užtikrinimą atsakingos institu-cijos keičiasi visa veiksmingai PEERO veiklos priežiūrai reikalinga informacija.

Paskirtas PEERO, ketinantis vykdyti bendrą kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimą kitoje valstybėje narėje, apie tai privalo informuoti tos valstybės narės skiriančiąją instituciją prieš du mėnesius iki veiklos pradžios.

▼ B

6. Nukrypstant nuo šio straipsnio 5 dalies, valstybė narė gali atsisakyti kitoje valstybėje narėje paskirto PEERO prekybos paslaugų, jei:

- a) valstybėje narėje arba valstybės narės prekybos zonoje, kurioje vykdomas tiekimas, egzistuoja teisėtas nacionalinis kitos paros ir einamosios paros prekybos paslaugų monopolis pagal 5 straipsnio 1 dalį;
- b) valstybė narė, kurioje vykdomas tiekimas, gali įrodyti, kad yra techninių kliūčių tiekti jai elektros energiją, įsigytą kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkose, naudojantis kitoje valstybėje narėje paskirto PEERO paslaugomis, ir jos yra susijusios su būtinybe užtikrinti šio reglamento tikslų įgyvendinimą, išlaikant tinklo eksploataavimo saugumą;
- c) valstybės narės, kurioje vykdomas tiekimas, prekybos taisyklės yra nesuderinamos su elektros energijos, įsigytos naudojantis kitoje valstybėje narėje paskirto PEERO teikiamomis kitos paros ir einamosios paros prekybos paslaugomis, tiekimu į tą valstybę narę;
- d) PEERO valstybėje narėje, kurioje jis paskirtas, turi teisėtą nacionalinį monopolį pagal 5 straipsnį.

7. Jei priimamas sprendimas atsisakyti kitos paros ir (arba) einamosios paros prekybos paslaugų, kai tiekama kitoje valstybėje narėje, valstybė narė, kurioje vykdomas tiekimas, apie savo sprendimą informuoja PEERO ir valstybės narės, kurioje PEERO paskirtas, skiriančiąją instituciją, taip pat agentūrą ir Komisiją. Atsisakymas turi būti deramai pagrįstas. 6 dalies b ir c punktuose nustatytais atvejais sprendime atsisakyti prekybos paslaugų, kai tiekama kitoje valstybėje narėje, taip pat išdėstoma, kaip ir iki kada gali būti įveiktos techninės prekybos kliūtys arba vidaus prekybos taisyklės suderintos su prekybos paslaugomis, kai tiekama kitoje valstybėje narėje. Prekybos paslaugų atsisakiusios valstybės narės skiriančioji institucija sprendimą išnagrinėja ir paskelbia nuomonę, kaip pašalinti prekybos paslaugų kliūtis arba kaip suderinti prekybos paslaugas su prekybos taisyklėmis.

8. Jeigu PEERO nebeatitinka 6 straipsnyje nustatytų kriterijų ir per šešis mėnesius nuo skiriančiosios institucijos pranešimo apie tokį pažeidimą jam nepavyksta vėl užtikrinti atitikties kriterijams, valstybė narė, kurioje PEERO buvo paskirtas, turi užtikrinti, kad paskyrimas būtų atšauktas. Jei reguliavimo institucija nėra atsakinga už skyrimą ir stebėseną, su ja konsultuojamasi dėl atšaukimo. Skiriančioji institucija apie tai, kad PEERO nebeatitinka reikalavimų, kitų valstybių narių, kuriose veikia tas PEERO, skiriančiasias institucijas informuoja tuo pačiu metu, kai apie tai informuoja PEERO.

9. Jeigu valstybės narės skiriančioji institucija nustato, kad jos šalyje veikiantis, bet nepaskirtas PEERO nebeatitinka 6 straipsnyje nustatytų kriterijų, susijusių su jo veikla šioje šalyje, ji privalo pranešti PEERO apie tai, kad jis neatitinka kriterijų. Jei PEERO per tris mėnesius nuo pranešimo šios padėties neištaiso, skiriančioji institucija gali suspenduoti teisę siūlyti einamosios paros ir kitos paros prekybos paslaugas šioje valstybėje narėje iki tol, kol PEERO šios padėties neištaisys. Skiriančioji institucija apie tai praneša valstybės narės, kurioje paskirtas PEERO, skiriančiajai institucijai, agentūrai ir Komisijai.

▼B

10. Skiriančioji institucija apie PEERO paskyrimą ir atšaukimą informuoja agentūrą. Agentūra paskirtų PEERO sąrašą, informaciją apie jų statusą ir apie tai, kur jie vykdo veiklą, pateikia savo interneto svetainėje.

*5 straipsnis***PEERO skyrimas teisėto nacionalinio prekybos paslaugų monopolio atveju**

1. Jeigu šio reglamento įsigaliojimo metu valstybėje narėje arba valstybės narės prekybos zonoje egzistuoja teisėtas nacionalinis kitos paros ir einamosios paros prekybos paslaugų monopolis, dėl kurio negali būti paskirtas daugiau kaip vienas PEERO, atitinkama valstybė narė turi apie tai pranešti Komisijai per du mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo ir gali atsisakyti kiekvienoje prekybos zonoje paskirti daugiau kaip vieną PEERO.

Jeigu paraiškas tapti vieninteliu PEERO pateikia keli pareiškėjai, atitinkama valstybė narė paskiria tą pareiškėją, kuris geriausiai atitinka 6 straipsnyje nurodytus kriterijus. Jeigu valstybė narė atsisako kiekvienoje prekybos zonoje paskirti daugiau kaip vieną PEERO, kompetentinga nacionalinė reguliavimo institucija nustato arba patvirtina PEERO imamus prekybos kitos paros ir einamosios paros rinkose mokesčius gerokai prieš jiems įsigaliojant arba nustato jų apskaičiavimo metodikas.

Vadovaudamasi 4 straipsnio 6 dalimi, atitinkama valstybė narė gali taip pat atsisakyti kitoje valstybėje narėje paskirto PEERO siūlomų tarpvalstybinės prekybos paslaugų, tačiau toje valstybėje narėje esančių elektros energijos biržų apsauga nuo ekonominių nuostolių dėl konkurencijos nėra pateisinamas atsisakymo motyvas.

2. Taikant šį reglamentą, laikoma, kad teisėtas nacionalinis monopolis egzistuoja tada, kai nacionalinėje teisėje aiškiai nustatyta, kad kitos paros ir einamosios paros prekybos paslaugas valstybėje narėje arba valstybės narės prekybos zonoje gali vykdyti ne daugiau kaip vienas subjektas.

3. Praėjus dvejimėms metams nuo šio reglamento įsigaliojimo, Komisija, vadovaudamasi Reglamento (EB) Nr. 714/2009 24 straipsniu, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo įgyvendinimo pažangą valstybėse narėse, ypatingą dėmesį joje skirdama PEERO konkurencijos pokyčiams. Remdamasi ta ataskaita, Komisija, jei jos nuomone nebėra pagrindo ir toliau išlaikyti teisėtus nacionalinius monopolius arba valstybei narei ir toliau atsisakyti leisti kitoje valstybėje narėje paskirtam PEERO vykdyti tarpvalstybinę prekybą, gali svarstyti galimybę imtis atitinkamų teisėkūros arba kitų tinkamų priemonių, siekiant dar labiau padidinti konkurenciją ir prekybos tarp valstybių narių ir valstybėse narėse apimtį. Ataskaitoje Komisija taip pat įvertina šiame reglamente nustatyto bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo valdymą, ypatingą dėmesį skirdama PEERO drauge atliekamų RSO funkcijų skaidrumui. Remdamasi ta ataskaita, Komisija, jei jos nuomone kyla neaiškumų dėl monopolinių RSO funkcijų ir kitų PEERO užduočių vykdymo, gali svarstyti galimybę imtis atitinkamų teisėkūros arba kitų tinkamų priemonių, siekiant toliau didinti skaidrumą ir gerinti veiksmingą bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo veikimą.

▼B*6 straipsnis***PEERO skyrimo kriterijai**

1. Pareiškėjas skiriamas PEERO tik jeigu atitinka visus šiuos reikalavimus:
  - a) turi arba pagal sutartį perka pakankamai išteklių bendram, koordinuotam ir reikalavimus atitinkančiam bendro kitos paros ir (arba) einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso vykdymui užtikrinti, įskaitant išteklius, būtinus PEERO funkcijoms vykdyti, finansinius išteklius, reikiamas informacines technologijas, techninę infrastruktūrą ir veiklos procedūras, arba pateikia įrodymus, kad gali įgyti šiuos išteklius per pagrįstos trukmės parengiamąjį laikotarpį, prieš pradėdamas vykdyti 7 straipsnyje išvardytas savo užduotis;
  - b) gali užtikrinti, kad rinkos dalyviai galėtų nevaržomai susipažinti su informacija, susijusia su 7 straipsnyje išvardytais PEERO funkcijomis;
  - c) jo veikla, susijusi su bendru kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimu, yra ekonomiškai efektyvi, o jo vidaus apskaitoje RSO funkcijoms ir kitai veiklai skirtos sąskaitos tvarkomos atskirai, kad būtų išvengta kryžminio subsidijavimo;
  - d) jo verslas pakankamai atskirtas nuo kitų rinkos dalyvių;
  - e) jei valstybėje narėje jis paskirtas kaip kitos paros ir einamosios paros prekybos paslaugų teisėta nacionalinė monopolija, jis negali toje šalyje surinktų 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų mokesčių naudoti savo kitos paros ar einamosios paros prekybos veiklai kitoje valstybėje narėje finansuoti;
  - f) gali nediskriminuodamas visiems rinkos dalyviams taikyti vienodas sąlygas;
  - g) turi tinkamas rinkos priežiūros priemones;
  - h) yra sudaręs atitinkamus skaidrumo ir konfidencialumo susitarimus su rinkos dalyviais ir PSO;
  - i) gali teikti reikiamas tarpuskaitos ir atsiskaitymo paslaugas;
  - j) gali įdiegti reikiamas ryšių sistemas ir tvarką veiksams su valstybės narės PSO koordinuoti.
2. Pirmoje dalyje nustatyti skyrimo kriterijai taikomi taip, kad PEERO konkurencija vyktų sąžiningai ir be diskriminacijos.

*7 straipsnis***PEERO užduotys**

1. PEERO veikia kaip rinkos operatoriai nacionalinėse arba regioninėse rinkose, kad bendradarbiaudami su PSO vykdytų bendrą kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimą. Jie vykdo šias užduotis: priima pavedimus iš rinkos dalyvių, yra atsakingi už visų pavedimų derinimą ir paskirstymą atsižvelgiant į bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo rezultatus, skelbia kainas ir pagal atitinkamus dalyvių susitarimus ir taisykles vykdo atsiskaitymo už pasirašytas sandorių sutartis ir jų tarpuskaitos procedūras.

▼B

PEERO visų pirma yra atsakingi už šias užduotis, susijusias su bendru kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimu:

- a) koordinuodami savo veiksmus su kitais PEERO, vykdo 2 dalyje nustatytas RSO funkcijas;
  - b) drauge su kitais PEERO, vadovaudamiesi šio straipsnio 2 dalimi bei 36 ir 37 straipsniais, nustato bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo reikalavimus, taip pat RSO funkcijų ir kainų susiejimo algoritmo reikalavimus, susijusius su visais elektros energijos rinkos veikimo klausimais;
  - c) vadovaudamiesi 41 ir 54 straipsniais, nustato didžiausią ir mažiausią kainas;
  - d) pasirūpina gautos pavedimų informacijos, kuri būtina vykdant šio straipsnio 2 dalyje bei 40 ir 53 straipsniuose nustatytas RSO funkcijas, anonimiškumu ir ja dalijasi;
  - e) vertina rezultatus, apskaičiuotus vykdant šio straipsnio 2 dalyje nustatytas RSO funkcijas, remdamiesi šiais rezultatais, paskirsto pavedimus, patvirtina galutinius rezultatus, jeigu jie laikomi teisingais, ir, vadovaudamiesi 48 ir 60 straipsniais, prisiima už juos atsakomybę;
  - f) vadovaudamiesi 48 ir 60 straipsniais, informuoja rinkos dalyvius apie jų pateiktų pavedimų įvykdymo rezultatus;
  - g) vadovaudamiesi 68 straipsnio 3 dalimi, atlieka pagrindinių sandorių šalių vaidmenį vykdant energijos mainų, įvykusių taikant bendrą kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmą, tarpuskaitos ir atsiskaitymų už juos procedūras;
  - h) vadovaudamiesi 36 straipsnio 3 dalimi, drauge su susijusiais PEERO ir PSO nustato rezervines nacionalinių arba regioninių rinkų veikimo procedūras, jeigu vykdant RSO funkcijas negaunama jokių rezultatų pagal 39 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į 44 straipsnyje nustatytas pakaitines procedūras;
  - i) kompetentingoms reguliavimo institucijoms ir PSO drauge teikia bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo išlaidų prognozes ir informaciją apie išlaidas, jeigu PEERO išlaidos už bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo diegimą, keitimą ir veikimą padengiamos iš atitinkamų PSO įnašo, kaip nurodyta 75–77 ir 80 straipsniuose;
  - j) jei taikoma, vadovaudamiesi 45 ir 57 straipsniais, koordinuoja veiksmus su PSO, kad sudarytų susitarimus, susijusius su tuo, kad prekybos zonoje yra daugiau nei vienas PEERO, ir vykdo bendrą kitos paros ir (arba) einamosios paros prekybos rinkų susiejimą laikydamiesi patvirtintos tvarkos.
2. Drauge su kitais PEERO paskirtasis elektros energijos rinkos operatorius atlieka RSO funkcijas. Šios funkcijos:
- a) vadovaujantis 36 ir 51 straipsniais, kurti ir prižiūrėti bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo algoritmus, sistemas ir procedūras;
  - b) vadovaujantis 46 ir 58 straipsniais, tvarkyti pradinis tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenis, kuriuos pateikia koordinuoto pralaidumo skaičiuotojai;

▼B

- c) vadovaujantis 48 ir 60 straipsniais, taikyti kainų susiejimo ir nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą;
- d) vadovaujantis 48 ir 60 straipsniais, patvirtinti ir nusiųsti PEERO bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo rezultatus.

3. Per aštuonis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PEERO visoms reguliavimo institucijoms ir agentūrai pateikia planą, kuriame išdėstoma, kaip bendrai įdiegti ir vykdyti 2 dalyje nurodytas RSO funkcijas, įskaitant būtinųjų PEERO susitarimų ir susitarimų su trečiosiomis šalimis projektus. Plane pateikiamas išsamus įgyvendinimo aprašymas, siūloma jo trukmė (ne ilgesnė kaip 12 mėnesių) ir numatomo 2 dalyje nurodytų RSO funkcijų diegimo ir vykdymo nuostatų ir sąlygų arba metodikų poveikio aprašymas.

4. PEERO bendradarbiaudami griežtai apsiriboja tik tuo, kas būtina siekiant veiksmingai ir saugiai suprojektuoti ir įgyvendinti bendrą kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmą ir užtikrinti veiksmingą ir saugų jo veikimą. Drauge vykdant RSO funkcijas, vadovaujamosi nediskriminavimo principu ir užtikrinama, kad nė vienas PEERO negalėtų pasinaudoti nepagrįstu ekonominiu pranašumu, įgytu vykdant RSO funkcijas.

5. Agentūra stebi PEERO daromą pažangą diegiant ir vykdant RSO funkcijas, visų pirma susijusių su sutarčių ir reguliavimo sistema bei techniniu pasirengimu vykdyti RSO funkcijas. Ne vėliau kaip praėjus dvylikai mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo agentūra praneša Komisijai, ar diegiant ir vykdant bendrą kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimą padaryta pakankama pažanga.

Agentūra gali bet kuriuo metu įvertinti RSO funkcijų diegimo ir vykdymo veiksmingumą ir rezultatyvumą. Jeigu atlikus įvertinimą nustatoma, kad reikalavimai neįvykdyti, agentūra gali rekomenduoti Komisijai tam tikras papildomas priemones, kurių reikia imtis siekiant laiku veiksmingai ir rezultatyviai įvykdyti bendrą kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimą.

6. Jei PEERO nepateikia šio straipsnio 2 dalyje nurodytų RSO funkcijų, susijusių su einamosios paros arba kitos paros prekybos laikotarpiais, diegimo plano pagal 7 straipsnio 3 dalį, Komisija, vadovaudamasi 9 straipsnio 4 dalimi, gali pateikti pasiūlymą iš dalies keisti šį reglamentą, visų pirma apsvarstydama galimybę vietoj PEERO paskirti Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklą (ENTSO-E) arba kitą subjektą vykdyti su bendru kitos paros arba einamosios paros prekybos rinkų susiejimu susijusias RSO funkcijas.

*8 straipsnis***Su bendru kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimu susijusios PSO užduotys**

1. Elektros energijos jungčių su kita valstybe nare turinčiose valstybėse narėse visi PSO dalyvauja bendrame kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizme.

▼ B

2. PSO:
  - a) vadovaudamiesi 37 straipsnio 1 dalies a punktu, drauge nustato kainų susiejimo ir nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmams keliamus PSO reikalavimus, susijusius su visais pralaidumo paskirstymo aspektais;
  - b) vadovaudamiesi 37 straipsnio 4 dalimi, drauge patvirtina derinimo algoritmą atsižvelgdami į šios dalies a punkte nurodytus reikalavimus;
  - c) vadovaudamiesi 14–30 straipsniais, nustato ir atlieka pralaidumo skaičiavimus;
  - d) vadovaudamiesi 45 ir 57 straipsniais, prireikus sudaro tarpzoninio pralaidumo paskirstymo ir kitokius susitarimus;
  - e) vadovaudamiesi 46 ir 58 straipsniais, apskaičiuoja tarpzoninį pralaidumą bei paskirstymo apribojimus ir siunčia šiuos duomenis;
  - f) vadovaudamiesi 48 straipsnio 2 dalimi ir 52 straipsniu, patikrina bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo rezultatus atsižvelgdami į patvirtintą tarpzoninį pralaidumą ir paskirstymo apribojimus;
  - g) vadovaudamiesi 49 ir 56 straipsniais, prireikus nustato planinių mainų apimties skaičiuotojus, kurie apskaičiuoja planinių mainų apimtį ties prekybos zonų ribomis ir paskelbia šiuos duomenis;
  - h) atsižvelgia į bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo rezultatus, apskaičiuotus pagal 39 ir 52 straipsnius;
  - i) vadovaudamiesi 44 straipsniu, nustato ir prireikus vykdo pakaitines pralaidumo paskirstymo procedūras;
  - j) vadovaudamiesi 59 straipsniu, pasiūlo tarpzoninės einamosios paros prekybos pradžios ir tarpzoninės einamosios paros prekybos pabaigos laiką;
  - k) pagal vadovaujantis 73 straipsniu drauge parengtą metodiką dalijasi perkrovos pajamas;
  - l) vadovaudamiesi 68 straipsnio 6 dalimi, jeigu taip sutarta, atlieka ekspeditorių vaidmenį ir perkelia grynąsias pozicijas.

▼ M1*9 straipsnis***Nuostatų ir sąlygų arba metodikų tvirtinimas**

1. Iki atitinkamų šiame reglamente nustatytų terminų PSO ir PEERO parengia nuostatas ir sąlygas arba metodikas, kurių reikalaujama šiuo reglamentu, ir pateikia jas tvirtinti agentūrai arba kompetentingoms reguliavimo institucijoms. Išskirtinėmis aplinkybėmis, visų pirma tais atvejais, kai termino laikytis neįmanoma dėl su PSO ar PEERO veiklos sritimi nesusijusių aplinkybių, nuostatų ir sąlygų arba metodikų parengimo terminus gali pratęsti agentūra (jei vykdomos procedūros pagal 6 dalį), visos kompetentingos reguliavimo institucijos kartu (jei vykdomos procedūros pagal 7 dalį) ir kompetentinga reguliavimo institucija (jei vykdomos procedūros pagal 8 dalį).

▼ M1

Jeigu pasiūlymą dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų pagal šį reglamentą turi parengti ir dėl jo turi susitarti daugiau kaip vienas PSO ar PEERO, procese dalyvaujantys PSO ir PEERO glaudžiai bendradarbiauja. PSO, padedami ENTSO-E, ir visi PEERO reguliariai informuoja kompetentingas reguliavimo institucijas ir agentūrą apie rengiantas nuostatas ir sąlygas arba metodikas padarytą pažangą.

2. Jei, priimdami sprendimus dėl 6 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų, PSO arba PEERO susitarti negali, jie priima sprendimą kvalifikuota balsų dauguma. Kvalifikuota balsų dauguma turi būti pasiekta kiekvienoje PSO ir PEERO balsavimo grupėje. Kad balsuojant dėl 6 dalyje išvardytų pasiūlymų būtų pasiekta kvalifikuota balsų dauguma, reikalinga tokia balsų dauguma:

- a) PSO arba PEERO, atstovaujančių ne mažiau kaip 55 % valstybių narių, ir
- b) PSO arba PEERO, atstovaujančių valstybėms narėms, kurių gyventojai sudaro ne mažiau kaip 65 % Sąjungos gyventojų.

Sprendimus dėl 6 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų blokuojančią mažumą sudaro PSO arba PEERO, atstovaujantys ne mažiau kaip keturioms valstybėms narėms; priešingu atveju laikoma, kad kvalifikuota balsų dauguma pasiekta.

Kai PSO priima sprendimus dėl 6 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų, kiekvienai valstybei narei suteikiamas vienas balsas. Jei valstybės narės teritorijoje yra daugiau nei vienas PSO, balsavimo teises PSO paskirsto valstybė narė.

Kai PEERO priima sprendimus dėl 6 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų, kiekvienai valstybei narei suteikiamas vienas balsas. Kiekvienas PEERO turi tiek balsų, kiek yra valstybių narių, kuriose jis yra paskirtas. Jei valstybės narės teritorijoje yra paskirtas daugiau nei vienas PEERO, valstybė narė balsavimo teises PEERO paskirsto atsižvelgdama į elektros energijos kiekį, kuriuo jie prekiaavo toje valstybėje narėje praėjusiais finansiniais metais.

3. Išskyrus 43 straipsnio 1 dalyje, 44 straipsnyje, 56 straipsnio 1 dalyje, 63 straipsnyje ir 74 straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus, jei, priimdami sprendimus dėl 7 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų, PSO susitarti negali, o atitinkamus regionus sudaro daugiau kaip penkios valstybės narės, jie sprendimus priima kvalifikuota balsų dauguma. Kvalifikuota balsų dauguma turi būti pasiekta kiekvienoje PSO ir PEERO balsavimo grupėje. Kad balsuojant dėl 7 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų būtų pasiekta kvalifikuota balsų dauguma, reikalinga tokia balsų dauguma:

- a) PSO, atstovaujančių bent 72 % susijusių valstybių narių, ir
- b) PSO, atstovaujančių valstybėms narėms, kurių gyventojai sudaro ne mažiau kaip 65 % atitinkamo regiono gyventojų.

▼ M1

Sprendimus dėl 7 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų blokuojančią mažumą sudaro bent minimalus PSO, kurie atstovauja daugiau kaip 35 % dalyvaujančių valstybių narių gyventojų, skaičius, prie kurio pridedamas PSO, atstovaujančių bent vienai papildomai susijusiai valstybei narei, skaičius; priešingu atveju laikoma, kad kvalifikuota balsų dauguma pasiekta.

PSO sprendimus dėl 7 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų, susijusių su regionais, kuriuos sudaro ne daugiau kaip penkios valstybės narės, priima bendru sutarimu.

Kai PSO priima sprendimus dėl 7 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų, kiekvienai valstybei narei suteikiamas vienas balsas. Jei valstybės narės teritorijoje yra daugiau nei vienas PSO, balsavimo teises PSO paskirsto valstybė narė.

PEERO sprendimus dėl 7 dalyje išvardytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų priima bendru sutarimu.

4. Jeigu iki šiame reglamente nustatytų terminų PSO arba PEERO kompetentingoms reguliavimo institucijoms arba agentūrai pradinio arba iš dalies pakeisto pasiūlymo dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų pagal 6–8 dalis arba 12 dalį nepateikia, jie kompetentingoms reguliavimo institucijoms ir agentūrai pateikia atitinkamus pasiūlymų dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų projektus ir paaiškina priežastis, dėl kurių jiems susitarti nepavyko. Agentūra, visos kompetentingos reguliavimo institucijos kartu arba kompetentinga reguliavimo institucija imasi deramų veiksmų, kad reikiamos nuostatos ir sąlygos arba metodikos būtų pagal atitinkamas 6, 7 ir 8 dalis patvirtintos, pavyzdžiui, paprašo iš dalies pakeisti arba peržiūrėti ir papildyti pagal šią dalį pateiktus projektus, be kita ko, ir tais atvejais, kai projektų pateikta nebuvo, ir juos patvirtina.

5. Kiekviena reguliavimo institucija arba, jei taikoma, agentūra (priklausomai nuo konkretaus atvejo) patvirtina PSO ir PEERO parengtas nuostatas ir sąlygas arba metodikas, pagal kurias atliekami skaičiavimai arba nustatomas bendras kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmas. Jos yra atsakingos už 6, 7 ir 8 dalyse nurodytų nuostatų ir sąlygų arba metodikų patvirtinimą. Prieš patvirtindamos nuostatas ir sąlygas arba metodikas, agentūra arba kompetentingos reguliavimo institucijos, pasikonsultavusios su atitinkamais PSO arba PEERO, prirėkus pasiūlymus peržiūri siekdamos užtikrinti, kad jie atitiktų šio reglamento tikslą ir padėtų užtikrinti rinkos integraciją, nediskriminavimą, veiksmingą konkurenciją ir tinkamą rinkos veikimą.

6. Agentūra tvirtina šias pasiūlytas nuostatas ir sąlygas arba metodikas ir jų pakeitimus:

- a) bendro RSO funkcijų vykdymo planą pagal 7 straipsnio 3 dalį;
- b) pralaidumo skaičiavimo regionus pagal 15 straipsnio 1 dalį;
- c) gamybos ir apkrovų duomenų teikimo metodiką pagal 16 straipsnio 1 dalį;

▼ M1

- d) bendro tinklo modelio metodiką pagal 17 straipsnio 1 dalį;
  - e) pasiūlymą dėl suderintos pralaidumo skaičiavimo metodikos pagal 21 straipsnio 4 dalį;
  - f) rezervinę metodiką pagal 36 straipsnio 3 dalį;
  - g) PEERO pagal 37 straipsnio 5 dalį pateiktą algoritmą, įskaitant PSO ir PEERO pagal 37 straipsnio 1 dalį pasiūlytus algoritmų kūrimo reikalavimus;
  - h) produktus, į kuriuos PEERO gali atsižvelgti bendrame kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procese, kaip nurodyta 40 ir 53 straipsniuose;
  - i) didžiausias ir mažiausias kainas pagal 41 straipsnio 1 dalį ir 54 straipsnio 2 dalį;
  - j) einamosios paros pralaidumo kainos nustatymo metodiką, parengtą pagal 55 straipsnio 1 dalį;
  - k) tarpzoninės einamosios paros prekybos pradžios ir tarpzoninės einamosios paros prekybos pabaigos laiką pagal 59 straipsnio 1 dalį;
  - l) kitos paros pralaidumo garantavimo terminą pagal 69 straipsnį;
  - m) perkrovos pajamų skirstymo metodiką pagal 73 straipsnio 1 dalį.
7. Visos atitinkamo regiono reguliavimo institucijos tvirtina šias pasiūlytas nuostatas ir sąlygas arba metodikas ir jų pakeitimus:
- a) bendrą pralaidumo skaičiavimo metodiką pagal 20 straipsnio 2 dalį;
  - b) sprendimus dėl srautinio skaičiavimo taikymo bei taikymo atidėjimo pagal 20 straipsnio 2–6 dalis ir dėl išimčių pagal 20 straipsnio 7 dalį;
  - c) koordinuoto apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos metodiką pagal 35 straipsnio 1 dalį;
  - d) bendras planinių mainų apimties skaičiavimo metodikas pagal 43 straipsnio 1 dalį ir 56 straipsnio 1 dalį;
  - e) pakaitines procedūras pagal 44 straipsnį;
  - f) papildomus regioninius aukcionus pagal 63 straipsnio 1 dalį;
  - g) atsieto paskirstymo teikimo sąlygas pagal 64 straipsnio 2 dalį;

▼ M1

h) apkrovų perskirstymo ar kompensacinės prekybos išlaidų pasidalijimo metodiką pagal 74 straipsnio 1 dalį.

8. Kiekviena atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucija ar kita kompetentinga institucija atskirai tvirtina šias pasiūlytas nuostatas ir sąlygas arba metodikas ir jų pakeitimus:

a) jei taikoma, PEERO skyrimą ir skyrimo atšaukimą arba sustabdymą pagal 4 straipsnio 2, 8 ir 9 dalis;

b) jei taikoma, PEERO mokesčius, susijusius su prekyba kitos paros ir einamosios paros rinkose, arba tų mokesčių skaičiavimo metodikas pagal 5 straipsnio 1 dalį;

c) pavienių PSO pasiūlymus peržiūrėti prekybos zonų konfigūraciją pagal 32 straipsnio 1 dalies d punktą;

d) jei taikoma, pasiūlymus dėl tarpzoninio pralaidumo paskirstymo ir kitų susitarimų pagal 45 ir 57 straipsnius;

e) pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo išlaidas pagal 75–79 straipsnius;

f) jei taikoma, bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo regioninių išlaidų pasidalijimą pagal 80 straipsnio 4 dalį.

9. Pasiūlyme dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų nurodomas siūlomas jų įgyvendinimo tvarkaraštis ir aprašomas numatomas jų poveikis šio reglamento tikslams. Pasiūlymai dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų, kuriuos pagal 7 dalį turi patvirtinti kelios reguliavimo institucijos, per vieną savaitę nuo jų pateikimo reguliavimo institucijoms pateikiami agentūrai. Pasiūlymai dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų, kuriuos pagal 8 dalį turi patvirtinti viena reguliavimo institucija, šios nuožiūra per vieną mėnesį nuo jų pateikimo gali būti pateikti agentūrai, tačiau, jei agentūra mano, kad pasiūlymai turi tarpvalstybinį poveikį, jie pagal Reglamento (ES) 2019/942 3 straipsnio 2 dalį agentūros prašymu jai pateikiami informacijos tikslais. Kompetentingų reguliavimo institucijų prašymu agentūra per tris mėnesius pateikia nuomonę dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų.

10. Jei sprendimą dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų tvirtinimo pagal 7 dalį arba dėl pakeitimo tvirtinimo pagal 12 dalį turi priimti daugiau nei viena reguliavimo institucija, kompetentingos reguliavimo institucijos konsultuojasi, glaudžiai bendradarbiauja ir koordinuoja tarpusavio veiksmus, kad būtų pasiektas susitarimas. Jei taikoma, kompetentingos reguliavimo institucijos atsižvelgia į agentūros nuomonę. Reguliavimo institucijos arba, jei klausimas priklauso agentūros kompetencijai, agentūra sprendimus dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų, pateiktų pagal 6, 7 ir 8 dalis, priima per šešis mėnesius po to, kai agentūra ar reguliavimo institucija arba, jei taikoma, paskutinė susijusi reguliavimo institucija tas nuostatas ir sąlygas arba metodikas gauna. Laikotarpis prasideda kitą dieną po tos dienos, kurią pasiūlymas

▼ M1

buvo pateiktas agentūrai pagal 6 dalį, paskutinei susijusiai reguliavimo institucijai pagal 7 dalį arba, jei taikoma, reguliavimo institucijai pagal 8 dalį.

11. Jei reguliavimo institucijoms susitarti per 10 dalyje nurodytą laikotarpį nepavyksta arba jei jos pateikia bendrą prašymą, arba jei prašymą pagal Reglamento (ES) 2019/942 5 straipsnio 3 dalies trečią pastraipą pateikia agentūra, sprendimą dėl pateiktų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų pagal Reglamento (ES) 2019/942 5 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnio 10 dalies antrą pastraipą per šešis mėnesius priima agentūra.

12. Jeigu agentūra, visos kompetentingos reguliavimo institucijos kartu arba kompetentinga reguliavimo institucija paprašo iš dalies pakeisti pagal atitinkamas 6, 7 ir 8 dalis pateiktas nuostatas ir sąlygas arba metodikas, kad galėtų jas patvirtinti, atitinkami PSO arba PEERO pasiūlymą dėl iš dalies pakeistų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pateikia tvirtinti per du mėnesius nuo agentūros, kompetentingų reguliavimo institucijų arba kompetentingos reguliavimo institucijos prašymo pateikimo. Agentūra, kompetentingos reguliavimo institucijos arba kompetentinga reguliavimo institucija sprendimą dėl iš dalies pakeistų nuostatų ir sąlygų arba metodikų priima per du mėnesius nuo jų pateikimo. Jei kompetentingoms reguliavimo institucijoms per du mėnesius susitarti dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų pagal 7 dalį nepavyksta arba jei jos pateikia bendrą prašymą, arba jei prašymą pagal Reglamento (ES) 2019/942 5 straipsnio 3 dalies trečią pastraipą pateikia agentūra, sprendimą dėl iš dalies pakeistų nuostatų ir sąlygų arba metodikų pagal Reglamento (ES) 2019/942 5 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnio 10 dalies antrą pastraipą per šešis mėnesius priima agentūra. Jeigu atitinkami PSO arba PEERO pasiūlymo dėl iš dalies pakeistų nuostatų ir sąlygų arba metodikų nepateikia, taikoma šio straipsnio 4 dalyje nustatyta procedūra.

13. Agentūra, visos kompetentingos reguliavimo institucijos kartu arba kompetentinga reguliavimo institucija, atsakinga (-os) už nuostatų ir sąlygų arba metodikų tvirtinimą pagal 6, 7 ir 8 dalis, gali atitinkamai prašyti pateikti pasiūlymus dėl tų nuostatų ir sąlygų arba metodikų keitimo ir nustatyti tų pasiūlymų pateikimo terminą. PSO arba PEERO, atsakingi už pasiūlymo dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų rengimą, gali reguliavimo institucijoms ir agentūrai siūlyti pakeitimus.

Pasiūlymai dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų keitimo pateikiami konsultacijoms 12 straipsnyje nustatyta tvarka ir patvirtinami šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

14. PSO ir PEERO, atsakingi už nuostatų ir sąlygų arba metodikų rengimą pagal šį reglamentą, paskelbia jas internete po to, kai jas patvirtina agentūra arba kompetentingos reguliavimo institucijos, arba, jeigu tokio patvirtinimo nereikalaujama, kai jos parengiamos, išskyrus atvejus, kai tokia informacija, remiantis 13 straipsniu, laikoma konfidencialia.

*10 straipsnis***Kasdienis bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo valdymas**

PSO ir PEERO kartu organizuoja bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo valdymą. Jie reguliariai rengia posėdžius kasdienės veiklos klausimams aptarti ir sprendimams dėl jų priimti. PSO ir PEERO į šiuos posėdžius stebėtojo teisėmis kviečia agentūrą bei Komisiją ir skelbia posėdžių protokolų santraukas.

*11 straipsnis***Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas**

Agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su ENTSO-E, organizuoja suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, susijusį su bendru kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimu ir kitais šio reglamento įgyvendinimo aspektais. Tai apima reguliarius susitikimus su suinteresuotaisiais subjektais, siekiant nustatyti problemas ir pasiūlyti patobulinimus, visų pirma susijusius su bendru kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimu. Tai nepakeičia konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais pagal 12 straipsnį.

*12 straipsnis***Konsultacijos**

1. PSO ir PEERO, atsakingi už pasiūlymų dėl nuostatų ir sąlygų ar metodikų arba jų pakeitimų pateikimą pagal šį reglamentą, dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų pasiūlymų projektų konsultuojasi su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant kiekvienos valstybės narės atitinkamas institucijas, tai atvejais, kai tai aiškiai nustatyta šiame reglamente. Konsultacijos trunka ne mažiau kaip mėnesį.

2. Sąjungos lygmeniu pateikti PSO ir PEERO pasiūlymai dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų skelbiami ir pateikiami konsultacijoms Sąjungos lygmeniu. Regionų lygmeniu pateikti PSO ir PEERO pasiūlymai dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų pateikiami konsultacijoms bent regionų lygmeniu. Dvišaliu ar daugiašaliu lygmeniu pasiūlymus pateikusios šalys konsultuojasi bent su susijusiomis valstybėmis narėmis.

3. Už pasiūlymą dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų atsakingi subjektai, prieš pateikdami jį tvirtinti reguliavimo institucijoms, jeigu to reikalaujama pagal 9 straipsnį, arba prieš paskelbdami pasiūlymą visais kitais atvejais, deramai atsižvelgia į suinteresuotųjų subjektų nuomones, pareikštas vadovaujantis 1 dalimi surengtų konsultacijų metu. Visais atvejais pasiūlyme pateikiamas aiškus ir tvirtas sprendimo atsižvelgti arba neatsižvelgti į konsultacijų metu pareikštas nuomones pagrindimas, kuris skelbiamas laiku prieš paskelbiant pasiūlymą dėl nuostatų ir sąlygų arba metodikų arba tuo pačiu metu.

▼B*13 straipsnis***Konfidencialumo įpareigojimai**

1. Bet kokiai konfidencialiai informacijai, kuri gaunama, kuria keičiamasi ar kuri perduodama pagal šį reglamentą, taikomos 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos profesinės paslapties sąlygos.
2. Įpareigojimas saugoti profesinę paslaptį taikomas visiems asmenims, kuriems taikomos šio reglamento nuostatos.
3. Konfidencialios informacijos, kurią 2 dalyje nurodyti asmenys gauna vykdydami savo pareigas, negalima atskleisti kitiems asmenims ar institucijoms; tai nedaro poveikio nacionalinėje teisėje, kitose šio reglamento nuostatose arba kituose atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose numatytiems atvejams.
4. Nedarant poveikio nacionalinėje teisėje numatytiems atvejams, reguliavimo institucijos, įstaigos arba asmenys, gaunantys konfidencialios informacijos pagal šį Reglamentą, gali ją naudoti tik vykdydami savo funkcijas, nustatytas šiame reglamente.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

**SU PRALAUDUMO PASKIRSTYMU IR PERKROVOS VALDYMU
SUSIJUSIŲ NUOSTATŲ, SĄLYGŲ IR METODIKŲ REIKALAVIMAI***1 SKYRIUS****Pralaidumo skaičiavimas***

1 skirsnis

Bendrieji reikalavimai*14 straipsnis***Pralaidumo skaičiavimo laikotarpiai**

1. Visi PSO skaičiuoja tarpzoninį pralaidumą bent šiais laikotarpiais:
  - a) kitos paros prekybos laikotarpiu – kitos paros prekybos rinkoje;
  - b) einamosios paros prekybos laikotarpiu – einamosios paros prekybos rinkoje.
2. Kitos paros prekybos laikotarpiu skaičiuojamos atskiros tarpzoninio pralaidumo vertės kiekvieną kitos paros prekybos rinkos laiko vienetą. Einamosios paros prekybos laikotarpiu skaičiuojamos atskiros tarpzoninio pralaidumo vertės kiekvieną einamosios paros prekybos rinkos laiko vienetą.

▼B

3. Kitos paros prekybos laikotarpiu pralaidumas skaičiuojamas remiantis naujausia turima informacija. Kitos paros prekybos laikotarpiui skirtą informaciją pradedama atnaujinti ne anksčiau kaip 15.00 val. rinkos laiku, likus dviem paroms iki tiekimo dienos.

4. Visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO užtikrina, kad tarpzoninis pralaidumas einamosios paros prekybos laikotarpiu būtų perskaičiuojamas remiantis naujausia turima informacija. Perskaičiavimo dažnumas priklauso nuo efektyvumo ir tinklo eksploatavimo saugumo.

*15 straipsnis***Pralaidumo skaičiavimo regionai**

1. Per tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PSO kartu parengia bendrą pasiūlymą dėl pralaidumo skaičiavimo regionų nustatymo. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

2. 1 dalyje nurodytame pasiūlyme nustatomos prekybos zonų ribos, priskiriamos PSO, kurie yra kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono nariai. Laikomasi šių reikalavimų:

a) atsižvelgiama į regionus, nurodytus Reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedo 3.2 punkte;

b) kiekviena prekybos zonų riba arba, jei taikytina, dvi atskiros prekybos zonų ribos, kurias kerta dvi prekybos zonas jungiančios jungiamosios linijos, priskiriamos vienam pralaidumo skaičiavimo regionui;

c) prie visų pralaidumo skaičiavimo regionų priskiriami bent tie PSO, kurie juose jie turi prekybos zonų ribas.

3. Pralaidumo skaičiavimo regionai, kuriuose taikomas srautinis metodas, sujungiami į vieną pralaidumo skaičiavimo regioną, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

a) jų perdavimo sistemos tiesiogiai sujungtos viena su kita;

b) jie yra toje pačioje bendro kitos paros ar einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo taikymo zonoje;

c) sujungti juos yra ekonomiškai naudingiau nei palikti atskirus. Kompetentingos reguliavimo institucijos gali paprašyti atitinkamų PSO atlikti bendrą sąnaudų ir naudos analizę, kad būtų galima įvertinti sujungimo ekonominę naudą.

▼B

2 skirsnis

Bendro tinklo modelis*16 straipsnis***Gamybos ir apkrovų duomenų teikimo metodika**

1. Per 10 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PSO kartu parengia pasiūlymą dėl bendros metodikos, pagal kurią teikiami gamybos ir apkrovų duomenys, būtini bendro tinklo modeliui sukurti; dėl šio pasiūlymo rengiamos konsultacijos pagal 12 straipsnį. Pasiūlyme remiantis šio reglamento tikslais pagrindžiama, kodėl ši informacija yra būtina.

2. Pasiūlyme dėl gamybos ir apkrovų duomenų teikimo metodikos nurodoma, iš kurių generavimo šaltinių ir apkrovos įrenginių atitinkamiems PSO turi būti pateikta informacija pralaidumui apskaičiuoti.

3. Pasiūlyme dėl gamybos ir apkrovų duomenų teikimo metodikos nurodoma, kokią informaciją iš generavimo šaltinių ir apkrovos įrenginių reikia pateikti PSO. Pateikiama bent ši informacija:

- a) su jų techninėmis charakteristikomis susijusi informacija;
- b) su generavimo šaltinių ir apkrovos įrenginių eksploatacine parengtimi susijusi informacija;
- c) su generavimo šaltinių darbo grafiku susijusi informacija;
- d) aktuali turima informacija, kaip bus skirstoma generavimo šaltinių apkrova.

4. Metodikoje nurodomi generavimo šaltiniams ir apkrovos įrenginiams taikomi 3 dalyje nurodytos informacijos pateikimo terminai.

5. Kiekvienas PSO naudojasi 3 dalyje nurodyta informacija ir dalijasi ja su kitais PSO. 3 dalies d punkte nurodyta informacija naudojama tik pralaidumui apskaičiuoti.

6. Praėjus ne daugiau kaip dviem mėnesiams po to, kai gamybos ir apkrovų duomenų teikimo metodiką patvirtina visos reguliavimo institucijos, ENTSO-E paskelbia:

- a) subjektų, kurie turi teikti informaciją PSO, sąrašą;
- b) 3 dalyje nurodytos teiktinos informacijos sąrašą;
- c) informacijos pateikimo terminus.

▼B*17 straipsnis***Bendro tinklo modelio metodika**

1. Per 10 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PSO kartu parengia pasiūlymą dėl bendro tinklo modelio metodikos. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

2. Bendro tinklo modelio metodika suteikia galimybę sukurti bendro tinklo modelį. Joje turi būti bent šios sudedamosios dalys:

- a) scenarijų apibūdinimas pagal 18 straipsnį;
- b) atskiro tinklo modelių apibūdinimas pagal 19 straipsnį;
- c) atskiro tinklo modelių sujungimo į bendro tinklo modelį proceso aprašymas.

*18 straipsnis***Scenarijai**

1. Visi PSO drauge parengia bendrus kiekvieno 14 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodyto pralaidumo skaičiavimo laikotarpio scenarijus. Bendruose scenarijuose aprašoma konkreti prognozuojama su gamyba, apkrova ir tinklo topologija susijusi perdavimo sistemos būklė bendro tinklo modelyje.

2. Parengiama po vieną tiek kitos paros, tiek einamosios paros pralaidumo skaičiavimo laikotarpio scenarijų kiekvienam rinkos laiko vienetui.

3. Kiekvienam scenarijui visi PSO drauge parengia bendras taisykles dėl grynosios pozicijos kiekvienoje prekybos zonoje ir kiekvienos nuolatinės srovės linijos srauto nustatymo. Šios bendros taisyklės grindžiamos geriausia kiekvienos prekybos zonos grynosios pozicijos prognoze ir geriausia kiekvienos nuolatinės srovės linijos srautų prognoze kiekviename scenarijuje ir apima bendrą Sąjungos perdavimo sistemos apkrovos ir gamybos balansą. Remiantis Reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedo 1.7 punktu, sudarant scenarijus negalima nepagrįstai diskriminuoti vidaus ir tarpzoninių mainų.

*19 straipsnis***Atskiro tinklo modelis**

1. Kiekvienai prekybos zonai ir kiekvienam scenarijui:

- a) visi prekybos zonoje veikiantys PSO kartu pateikia vieną atskiro tinklo modelį, atitinkantį 18 straipsnio 3 dalies nuostatas, arba

▼B

b) kiekvienas prekybos zonoje veikiantis PSO pateikia atskiro tinklo modelį, skirtą savo kontrolės sričiai, įskaitant jungiamąsias linijas, jeigu prekybos zoną sudarančiose kontrolės srityse, įskaitant jungiamąsias linijas, grynųjų pozicijų suma atitinka 18 straipsnio 3 dalies nuostatas.

2. Kiekvienas atskiro tinklo modelis yra geriausia perdavimo sistemos sąlygų prognozė pagal kiekvieną PSO nurodytą scenarijų tuo metu, kai kuriamas atskiro tinklo modelis.

3. Atskiro tinklo modeliai apima visus perdavimo sistemos tinklo elementus, naudojamus analizuojant regioninį tinklo eksploatavimo saugumą tam tikru laikotarpiu.

4. Visi PSO kuo labiau suderina atskiro tinklo modelių kūrimo būdą.

5. Kiekvienas PSO atskiro tinklo modelyje pateikia visus būtinus duomenis, kad būtų galima atlikti aktyviosios ir reaktyviosios galios srautų ir įtampos analizės nuostovioje būsenoje.

6. Prireikus ir visiems pralaidumo skaičiavimo regiono PSO sutarus, visi to pralaidumo skaičiavimo regiono PSO vieni su kitais keičiasi duomenimis, kad galėtų atlikti įtampos ir dinaminio stabilumo analizės.

3 skirsnis

Pralaidumo skaičiavimo metodikos

20 straipsnis

Srautinės pralaidumo skaičiavimo metodikos diegimas

1. Kitos paros ir einamosios paros prekybos laikotarpiams bendroje pralaidumo skaičiavimo metodikoje naudojamas srautinis metodas, išskyrus tuos atvejus, kai įvykdytas 7 dalyje nustatytas reikalavimas.

2. Ne vėliau kaip per 10 mėnesių nuo pasiūlymo dėl pralaidumo skaičiavimo regiono, pateikto pagal 15 straipsnio 1 dalį, patvirtinimo, visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO pateikia pasiūlymą dėl bendros koordinuoto pralaidumo skaičiavimo metodikos atitinkamame regione. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos pagal 12 straipsnį. Pasiūlymas dėl pralaidumo skaičiavimo metodikos regionuose, nustatytuose remiantis šia dalimi, pralaidumo skaičiavimo regionuose, kurių pagrindas yra Reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedo 3.2 punkto b ir d papunkčiuose apibrėžti Šiaurės Vakarų Europos ir Vidurio Rytų Europos regionai, taip pat 3 ir 4 dalyse nurodytuose regionuose papildomas bendra regionų srautinių metodikų koordinavimo ir suderinimo sistema, kuri turi būti parengta pagal 5 dalį.

▼B

3. PSO, veikiantys pralaidumo skaičiavimo regionuose, į kuriuos įeina Italija, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedo 3.2 punkto c papunktyje, nedarant poveikio 1 dalyje nurodytam įpareigojimui, pasiūlymo dėl bendros koordinuoto pralaidumo skaičiavimo metodikos, taikant srautinį metodą atitinkamame regione pagal 2 dalį, pateikimo terminą gali pratęsti ne daugiau kaip šešiais mėnesiais po to, kai Šveicarija prisijungia prie bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo. Pasiūlymas neturi apimti prekybos zonų ribų Italijoje ir tarp Italijos ir Graikijos.

4. Ne vėliau kaip per šešis mėnesius po to, kai prie bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo prisijungia visos Pietryčių Europos Energetikos bendrijos susitariančiosios šalys, bent Kroatijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Graikijos PSO drauge pateikia pasiūlymą pradėti taikyti bendrą pralaidumo skaičiavimo metodiką, taikant srautinį metodą kitos paros ir einamosios paros prekybos laikotarpiams. Pasiūlyme nustatoma bendros pralaidumo skaičiavimo metodikos, kurioje taikomas srautinis metodas, įgyvendinimo data, kuri yra ne vėlesnė kaip dveji metai po to, kai prie bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo prisijungia visos Pietryčių Europos Energetikos bendrijos susitariančiosios šalys. Su kitais regionais besiribojančių valstybių narių PSO raginami prisidėti prie iniciatyvų, kuriomis bendra srautinė pralaidumo skaičiavimo metodika įgyvendinama tuose regionuose.

5. Kai pralaidumo skaičiavimo metodiką, taikant srautinį metodą kitos paros ar einamosios paros prekybos laikotarpiui, įdiegia bent du gretimi pralaidumo skaičiavimo regionai toje pačioje sinchroninėje zonoje, jie šiuo tikslu laikomi vienu regionu, o šio regiono PSO per šešis mėnesius pateikia pasiūlymą dėl bendros pralaidumo skaičiavimo metodikos, taikant srautinį metodą kitos paros ar einamosios paros prekybos laikotarpiui, taikymo. Pasiūlyme nustatoma bendros tarpregioninės pralaidumo skaičiavimo metodikos įgyvendinimo data, kuri kitos paros prekybos laikotarpiui skirtos metodikos atveju yra ne vėlesnė kaip 12 mėnesių, o einamosios paros prekybos laikotarpiui skirtos metodikos atveju – ne vėlesnė kaip 18 mėnesių po to, kai šiuose regionuose įdiegiamas srautinis metodas. Šioje dalyje nurodyti terminai gali būti keičiami pagal 6 dalį.

Metodika dviejuose pralaidumo skaičiavimo regionuose, inicijavusiuose bendros pralaidumo skaičiavimo metodikos parengimą, gali būti diegiama prieš tai, kol bus parengta bendra pralaidumo skaičiavimo metodika su kitu pralaidumo skaičiavimo regionu.

6. Jeigu atitinkami PSO gali įrodyti, kad bendrų srautinių metodikų taikymas pagal 4 ir 5 dalį kol kas nebūtų veiksmingesnis, darant prielaidą, jog būtų užtikrintas toks pat tinklo eksploatavimo saugumas, jie gali drauge prašyti kompetentingų reguliavimo institucijų atidėti terminus.

7. PSO gali drauge prašyti kompetentingų reguliavimo institucijų taikyti koordinuoto grynojo pralaidumo metodą kituose regionuose ir ties kitomis prekybos zonų ribomis, nei nurodyta 2–4 dalyse, jeigu atitinkami PSO gali įrodyti, kad bendros pralaidumo skaičiavimo metodikos, naudojant srautinį metodą, taikymas kol kas nebūtų veiksmingesnis už koordinuoto grynojo pralaidumo metodo taikymą, darant prielaidą, jog atitinkamame regione būtų užtikrintas toks pat tinklo eksploatavimo saugumas.

▼B

8. Kad rinkos dalyviai galėtų prisitaikyti prie pasikeitusio pralaidumo skaičiavimo metodo, atitinkami PSO naująjį metodą išbando, jį taikydami kartu su esamu, ir į šį procesą rinkos dalyvius įtraukia likus ne mažiau kaip šešioms mėnesiams iki pasiūlymo pakeisti pralaidumo skaičiavimo metodą įgyvendinimo.

9. Kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono, kuriame taikomas srautinis metodas, PSO sukuria priemonę, kuria naudodamiesi rinkos dalyviai gali įvertinti tarpzoninio pralaidumo ir tarpzonių mainų tarp prekybos zonų sąveiką, ir suteikia jiems galimybę ja naudotis.

*21 straipsnis***Pralaidumo skaičiavimo metodika**

1. Pasiūlyme dėl pralaidumo skaičiavimo regione taikytinos bendros pralaidumo skaičiavimo metodikos, nustatytos pagal 20 straipsnio 2 dalį, pateikiamos bent šios su kiekvienu pralaidumo skaičiavimo laikotarpiu susijusios sudedamosios dalys:

a) pralaidumui apskaičiuoti reikalingų pradinių duomenų skaičiavimo metodika, kuri apima šiuos parametrus:

- i) patikimumo ribos nustatymo metodiką pagal 22 straipsnį;
- ii) tinklo eksploatavimo saugumo ribų, skaičiuojant pralaidumą svarbių nenumatytų atvejų ir paskirstymo apribojimų, kurie gali būti taikomi, nustatymo metodikas pagal 23 straipsnį;
- iii) gamybos poslinkio koeficientų nustatymo metodiką pagal 24 straipsnį;
- iv) taisomųjų veiksmų, į kuriuos reikia atsižvelgti skaičiuojant pralaidumą, nustatymo metodiką pagal 25 straipsnį;

b) išsamus pralaidumo skaičiavimo metodo aprašymas, kuriame pateikiama:

- i) matematinis taikomo pralaidumo skaičiavimo metodo aprašymas su įvairiais pralaidumui apskaičiuoti reikalingais pradiniais duomenimis;
- ii) taisyklės, kaip išvengti nepagrįsto vidaus ir tarpzonių mainų diskriminavimo, siekiant užtikrinti Reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedo 1.7 punkto nuostatų laikymąsi;
- iii) taisyklės, kaip pririnkti atsižvelgti į anksčiau paskirtą tarpzoninį pralaidumą;
- iv) taisyklės, kaip koreguoti energijos srautus kritiniuose tinklo elementuose arba tarpzoninį pralaidumą taikant taisomuosius veiksmus pagal 25 straipsnį;
- v) taikant srautinį metodą – energijos perdavimo pasiskirstymo veiksmų ir kritinių tinklo elementų esamų ribų apskaičiavimo matematinis aprašymas;

▼ B

vi) taikant koordinuoto grynojo pralaidumo metodą – tarpzoninio pralaidumo skaičiavimo taisyklės, įskaitant taisykles, kaip efektyviai padalyti kritinių tinklo elementų energijos srauto pajėgumus tarp skirtingų prekybos zonų ribų;

vii) jei energijos srautams kritiniuose tinklo elementuose įtakos turi tarpzoniniai energijos mainai skirtinguose pralaidumo skaičiavimo regionuose – taisyklės, kaip padalyti kritinių tinklo elementų energijos srauto pajėgumus tarp skirtingų pralaidumo skaičiavimo regionų, siekiant apdoroti tų srautų duomenis;

c) tarpzoninio pralaidumo patvirtinimo metodika pagal 26 straipsnį.

2. Dėl einamosios paros pralaidumo skaičiavimo laikotarpio pralaidumo skaičiavimo metodikoje taip pat nurodomas pralaidumo perskaičiavimo pagal 14 straipsnio 4 dalį dažnumas ir pateikiami tokio pasirinkimo motyvai.

3. Pralaidumo skaičiavimo metodikoje nurodoma pakaitinė procedūra, kuri būtų taikoma, jeigu atlikus pirminį pralaidumo skaičiavimą nebūtų gauta jokių rezultatų.

4. Visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO, kiek tai įmanoma, pradeda naudoti suderintus pralaidumui apskaičiuoti būtinus pradinius duomenis. Ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. visuose regionuose turi būti naudojama suderinta pralaidumo skaičiavimo metodika, kurioje visų pirma numatyta suderinta pralaidumo skaičiavimo metodika, skirta srautiniam metodui ir koordinuoto grynojo pralaidumo metodui. Pralaidumo skaičiavimo metodika derinama atliekant jo veiksmingumo vertinimą, susijusį su srautinių metodikų ir koordinuoto grynojo pralaidumo metodikų, kuriomis užtikrinamas toks pat tinklo eksploatavimo saugumas, derinimu. Per 12 mėnesių po to, kai bendra pralaidumo skaičiavimo metodika pagal 20 straipsnio 5 dalį įdiegiama bent dviejuose pralaidumo skaičiavimo regionuose, visi PSO visoms reguliavimo institucijoms pateikia vertinimą kartu su pasiūlymu dėl perėjimo prie suderintos pralaidumo skaičiavimo metodikos.

*22 straipsnis***Patikimumo ribos nustatymo metodika**

1. Pasiūlymas dėl bendros pralaidumo skaičiavimo metodikos apima patikimumo ribos nustatymo metodiką. Patikimumo ribos nustatymo metodika apima du etapus. Pirmiausia atitinkami PSO įvertina pralaidumo skaičiavimo metu numatytų energijos srautų nuokrypių nuo realioju laiku realizuotų energijos srautų tikimybinį skirstinį. Tada patikimumo riba apskaičiuojama jos vertę išvedant iš tikimybinio skirstinio.

▼B

2. Patikimumo ribos nustatymo metodikoje nustatomi pralaidumo skaičiavimo metu numatytų energijos srautų nuokrypių nuo realiuoju laiku realizuotų energijos srautų tikimybinio skirstinio apskaičiavimo principai ir nurodomas neapibrėžtumas, į kurį reikėtų atsižvelgti atliekant skaičiavimą. Siekiant nustatyti tą neapibrėžtumą, metodikoje visų pirma atsižvelgiama į:

- a) nenumatytus fizinių elektros energijos srautų nuokrypius per tam tikrą rinkos laiko vienetą, kuriuos lemia elektros energijos srautų koregavimas PSO kontrolės srityse ir tarp jų, siekiant išlaikyti pastovų dažnį;
- b) neapibrėžtumą, kuris tam tikru rinkos laiko vienetu galėtų turėti įtakos pralaidumo skaičiavimui ir kuris galėtų atsirasti laikotarpiu nuo pralaidumo skaičiavimo laikotarpio iki realiojo laiko.

3. Patikimumo ribos nustatymo metodikoje PSO taip pat nustato bendrus suderintus principus, pagal kuriuos patikimumo riba išvedama iš tikimybinio skirstinio.

4. Remdamiesi vadovaujantis 1 dalimi patvirtinta metodika, PSO patikimumo ribą nustato paisydami tinklo eksploatavimo saugumo ribų ir atsižvelgdami į neapibrėžtumą pralaidumo skaičiavimo laikotarpį lyginant su realiuoju laiku, taip pat į taisomuosius veiksmus, kurių galima imtis apskaičiavus pralaidumą.

5. Kiekvienam pralaidumo skaičiavimo laikotarpiui atitinkami PSO nustato: kai taikomas srautinis metodas – kritinių tinklo elementų patikimumo ribą, kai taikomas koordinuoto grynojo pralaidumo metodas – tarpzoninio pralaidumo patikimumo ribą.

*23 straipsnis***Tinklo eksploatavimo saugumo ribų, nenumatytų atvejų ir paskirstymo apribojimų nustatymo metodikos**

1. Kiekvienas PSO paisydamas tinklo eksploatavimo saugumo ribų ir nenumatytų atvejų, kuriais remiamasi atliekant tinklo eksploatavimo saugumo analizę.

2. Jeigu skaičiuojant pralaidumą remiamasi ne tomis pačiomis tinklo eksploatavimo saugumo ribomis ir nenumatytais atvejais, kaip tinklo eksploatavimo saugumo analizėje, PSO pasiūlyme dėl bendros pralaidumo skaičiavimo metodikos aprašo konkretų metodą ir kriterijus, kuriais jie rėmėsi nustatydami tinklo eksploatavimo saugumo ribas ir nenumatytus atvejus pralaidumui apskaičiuoti.

3. Jeigu PSO taiko paskirstymo apribojimus, juos galima nustatyti tik remiantis:

- a) apribojimais, kurie yra būtini siekiant užtikrinti, kad perdavimo sistemos veiktų neperžengiant eksploatavimo saugumo ribų, ir kurių negalima veiksmingai transformuoti į didžiausius srautus kritiniuose tinklo elementuose, arba
- b) apribojimais, kuriais siekiama padidinti bendro kitos paros ar einašios paros prekybos rinkų susiejimo ekonominį perviršį.

▼B*24 straipsnis***Gamybos poslinkio koeficientų nustatymo metodika**

1. Pasiūlymas dėl bendros pralaidumo skaičiavimo metodikos apima pasiūlymą dėl metodikos, pagal kurią nustatomas bendras gamybos poslinkio koeficientas kiekvienai prekybos zonai ir kiekvienam scenarijui, parengtam pagal 18 straipsnį.

2. Gamybos poslinkio koeficientai – tai prekybos zonos grynosios pozicijos pokyčio ir konkretaus gamybos ar apkrovos bendro tinklo modelyje pokyčio santykio geriausia prognozė. Toje prognozėje visų pirma atsižvelgiama į informaciją, gautą taikant gamybos ir apkrovų duomenų teikimo metodiką.

*25 straipsnis***Taisomųjų veiksmų, į kuriuos reikia atsižvelgti skaičiuojant pralaidumą, nustatymo metodika**

1. Kiekvienas kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO atskirai nustato galimus taisomuosius veiksmus, į kuriuos reikia atsižvelgti skaičiuojant pralaidumą, kad būtų įvykdyti šio reglamento tikslai.

2. Kiekvienas kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO su kitais to regiono PSO suderina taisomųjų veiksmų, į kuriuos reikia atsižvelgti skaičiuojant pralaidumą, taikymą ir faktinį jų taikymą realiuoju laiku.

3. Kad skaičiuojant pralaidumą būtų galima atsižvelgti į taisomuosius veiksmus, visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO susitaria dėl taisomųjų veiksmų, kurių turi imtis daugiau kaip vienas PSO, taikymo.

4. Kiekvienas PSO užtikrina, kad skaičiuojant pralaidumą būtų atsižvelgiama į taisomuosius veiksmus su sąlyga, kad po skaičiavimo likusių galimų taisomųjų veiksmų kartu su 22 straipsnyje nurodyta patikimumo riba pakanka tinklo eksploatavimo saugumui užtikrinti.

5. Kiekvienas PSO, skaičiuodamas pralaidumą, atsižvelgia į taisomuosius veiksmus, nesusijusius su išlaidomis.

6. Kiekvienas PSO užtikrina, kad taisomieji veiksmai, į kuriuos reikia atsižvelgti skaičiuojant pralaidumą, būtų tokie patys visiems pralaidumo skaičiavimo laikotarpiams, atsižvelgiant į jų technines galimybes kiekvienu pralaidumo skaičiavimo laikotarpiu.

▼B*26 straipsnis***Tarpzoninio pralaidumo patvirtinimo metodika**

1. Kiekvienas PSO patvirtina koordinuoto pralaidumo skaičiuotojo, kaip nurodyta 27–31 straipsniuose, pateiktą tarpzoninį pralaidumą, susijusį su PSO prekybos zonų ribomis ar kritiniais tinklo elementais, ir turi teisę jį koreguoti.
2. Jeigu taikomas koordinuoto grynojo pralaidumo metodas, visi pralaidumo skaičiavimo regiono PSO į 21 straipsnyje nurodytą pralaidumo skaičiavimo metodiką įtraukia taisyklę, kaip tarpzoninio pralaidumo pataisa padalijama skirtingoms prekybos zonų riboms.
3. Kiekvienas PSO 1 dalyje nurodyto tarpzoninio pralaidumo patvirtinimo metu gali sumažinti tarpzoninį pralaidumą, siekdamas užtikrinti tinklo eksploataavimo saugumą.
4. Pralaidumo skaičiavimo ir patvirtinimo metu kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas koordinuoja savo veiksmus su kaimyniniais koordinuoto pralaidumo skaičiuotojais.
5. Kas tris mėnesius kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas visoms pralaidumo skaičiavimo regiono reguliavimo institucijoms praneša apie visus tarpzoninio pralaidumo patvirtinimo metu vadovaujantis 3 dalimi atlikto sumažinimo atvejus. Šioje ataskaitoje nurodoma tarpzoninio pralaidumo sumažinimo vieta bei apimtis ir pateikiamos sumažinimo priežastys.
6. Visos pralaidumo skaičiavimo regiono reguliavimo institucijos nusprendžia, ar skelbti visą 5 dalyje minimą ataskaitą ar jos dalį.

4 skirsnis

Pralaidumo skaičiavimo procesas*27 straipsnis***Bendrosios nuostatos**

1. Ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo sprendimo dėl 16 straipsnyje nurodytos gamybos ir apkrovų duomenų teikimo metodikos ir 17 straipsnyje nurodytos bendro tinklo modelio metodikos priėmimo visi PSO organizuoja atskiro tinklo modelių sujungimo procesą.
2. Praėjus ne daugiau kaip keturiems mėnesiams nuo sprendimų dėl 20 ir 21 straipsniuose nurodytų pralaidumo skaičiavimo metodikų priėmimo, visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO drauge nustato koordinuoto pralaidumo skaičiuotojus ir jų veiklą reglamentuojančias taisykles.
3. Pagal 31 straipsnį kas dvejus metus rengdami pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo ataskaitą, visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO kas dvejus metus patikrina pralaidumui skaičiuoti pateiktų duomenų kokybę.

▼B

4. Naudodamiesi naujausia turima informacija, visi PSO reguliariai ir bent kartą per metus tikrina ir atnaujina:
- a) tinklo eksploatavimo saugumo ribas, nenumatytus atvejus ir paskirstymo apribojimus, kuriais remiantis skaičiuojamas pralaidumas;
  - b) patikimumo riboms skaičiuoti naudojamą pralaidumo skaičiavimo metu numatytų energijos srautų nuokrypių nuo realiuoju laiku realizuotų energijos srautų tikimybinį skirstinį;
  - c) taisomuosius veiksmus, į kuriuos atsižvelgiama skaičiuojant pralaidumą;
  - d) 22–24 straipsniuose nurodytų gamybos poslinkio koeficientų, kritinių tinklo elementų ir nenumatytų atvejų nustatymo metodikų taikymą.

*28 straipsnis***Bendro tinklo modelio kūrimas**

1. Už atitinkamą kontrolės sritį atsakingam PSO per nustatytus terminus pateikiami gamybos ir apkrovų duomenų teikimo metodikoje nurodyti kiekvieno pralaidumo skaičiavimo laikotarpio, nurodyto 14 straipsnio 1 dalyje, duomenys apie kiekvieną generavimo šaltinį arba apkrovos įrenginį, kuriam taikomas 16 straipsnis.
2. Kiekvienas generavimo šaltinis arba apkrovos įrenginys, teikiantis informaciją pagal 16 straipsnio 3 dalį, pateikia patikimiausią tinkamų naudoti įverčių rinkinį.
3. Kiekvienas PSO, vadovaudamasis 19 straipsniu, parengia kiekvieno pralaidumo skaičiavimo laikotarpio atskiro tinklo modelį pagal kiekvieną scenarijų, kad atskiro tinklo modelius būtų galima sujungti į bendro tinklo modelį.
4. Kiekvienas PSO už atskiro tinklo modelių sujungimą į bendro tinklo modelį atsakingiems PSO pateikia patikimiausią tinkamų naudoti kiekvieno atskiro tinklo modelio įverčių rinkinį.
5. Apibendrinant pradinius duomenis, gautus iš visų PSO, kurie taiko šio straipsnio 3 dalyje nurodytą pralaidumo skaičiavimo procesą, pagal kiekvieną 18 straipsnyje nurodytą scenarijų Sąjungos mastu sukuriama vienas kiekvieno pralaidumo skaičiavimo laikotarpio bendro tinklo modelis.

*29 straipsnis***Tarpzoninio pralaidumo skaičiavimas regionų lygmeniu**

1. Kiekvienas PSO koordinuoto pralaidumo skaičiuotojui ir visiems kitiems pralaidumo skaičiavimo regiono PSO pateikia šiuos kiekvieno pralaidumo skaičiavimo laikotarpio duomenis: tinklo eksploatavimo saugumo ribas, gamybos poslinkio koeficientus, taisomuosius veiksmus, patikimumo ribas, paskirstymo apribojimus ir anksčiau paskirstytą tarpzoninį pralaidumą.

▼ B

2. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas atlieka tinklo eksploatavimo saugumo analizę, kurioje remiamasi tinklo eksploatavimo saugumo ribomis, naudodamasis remiantis 28 straipsnio 5 dalimi pagal kiekvieną scenarijų sukurtu bendro tinklo modeliu.
3. Skaičiuodamas tarpzoninį pralaidumą, kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas:
  - a) naudoja gamybos poslinkio koeficientus prekybos zonų grynųjų pozicijų pokyčių ir srautų nuolatinės srovės linijose poveikiui apskaičiuoti;
  - b) nepaiso tų kritinių tinklo elementų, kuriems pagal 21 straipsnyje nustatytą metodiką prekybos zonos grynųjų pozicijų pokyčiai neturi reikšmingos įtakos;
  - c) užtikrina, kad visos prekybos zonų grynosios pozicijos ir srautai nuolatinės srovės linijose, neviršijantys tarpzoninio pralaidumo, atitiktų patikimumo ribas ir tinklo eksploatavimo saugumo ribas pagal 21 straipsnio 1 dalies a punkto i ir ii papunkčius, ir atsižvelgia į anksčiau paskirstytą tarpzoninį pralaidumą pagal 21 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktį.
4. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas optimizuoja tarpzoninį pralaidumą taikydamas galimus taisomuosius veiksmus, į kuriuos atsižvelgta skaičiuojant pralaidumą, vadovaujantis 21 straipsnio 1 dalies a punkto iv papunkčiu.
5. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas taiko vadovaujantis 21 straipsnio 1 dalies b punkto vi papunkčiu nustatytas dalijimosi taisykles.
6. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas laikosi vadovaujantis 21 straipsnio 1 dalies b punkto i papunkčiu nustatyto taikomo pralaidumo skaičiavimo metodo matematinio aprašymo.
7. Kiekvienas srautinį metodą taikantis koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas:
  - a) naudoja tinklo eksploatavimo saugumo ribų duomenis didžiausiems srautams kritiniuose tinklo elementuose apskaičiuoti;
  - b) naudoja bendro tinklo modelį, gamybos poslinkio koeficientus ir nenumatytų atvejų duomenis energijos perdavimo pasiskirstymo veiksniams apskaičiuoti;
  - c) remiasi energijos perdavimo pasiskirstymo veiksniais srautams, kuriuos lemia pralaidumo skaičiavimo regione anksčiau paskirstytas tarpzoninis pralaidumas, apskaičiuoti;
  - d) pagal kiekvieną scenarijų apskaičiuoja srautus kritiniuose tinklo elementuose (atsižvelgdamas į nenumatytus atvejus) ir juos koreguoja darydamas prielaidą, kad pralaidumo skaičiavimo regione nevyksta tarpzoniniai energijos mainai, šiuo tikslu taikydamas 21 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje nustatytas taisykles, kaip išvengti nepagrįsto vidaus ir tarpzoninių energijos mainų diskriminavimo;

▼ B

- e) atsižvelgdamas į nenumatytus atvejus, apskaičiuoja esamas kritinių tinklo elementų ribas, kurios prilygsta didžiausiems srautams, atėmus d punkte nurodytus koreguotus srautus, patikimumo ribas ir srautus, kuriuos lemia anksčiau paskirstytas tarpzoninis pralaidumas;
- f) koreguoja esamas kritinių tinklo elementų ribas arba energijos perdavimo pasiskirstymo veiksnius, remdamasis galimais taisomaisiais veiksmais, į kuriuos reikia atsižvelgti skaičiuojant pralaidumą, vadovaujantis 25 straipsniu.

8. Kiekvienas koordinuoto grynojo pralaidumo metodą taikantis koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas:

- a) naudoja bendro tinklo modelį, gamybos poslinkio koeficientus ir nenumatytų atvejų duomenis, kad paisydamas tinklo eksploataavimo saugumo ribų apskaičiuotų didžiausią energijos mainų apimtį ties prekybos zonų ribomis, kuri prilygsta didžiausiai apskaičiuotai mainų tarp dviejų prekybos zonų apimčiai abiejose prekybos zonų ribos pusėse;
- b) koreguoja didžiausią elektros energijos mainų apimtį, remdamasis taisomaisiais veiksmais, į kuriuos reikia atsižvelgti skaičiuojant pralaidumą, vadovaujantis 25 straipsniu;
- c) koreguoja didžiausią elektros energijos mainų apimtį, taikydamas vadovaujantis 21 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunkčiu nustatytas taisykles, kaip išvengti nepagrįsto vidaus ir tarpzonių mainų diskriminavimo;
- d) taiko vadovaujantis 21 straipsnio 1 dalies b punkto vi papunkčiu nustatytas taisykles, kaip efektyviai padalyti kritinių tinklo elementų energijos srauto pajėgumus tarp skirtingų prekybos zonų ribų;
- e) apskaičiuoja tarpzoninį pralaidumą, kuris prilygsta didžiausiai energijos mainų apimčiai, pakoreguotai pagal patikimumo ribą ir anksčiau paskirstytą tarpzoninį pralaidumą.

9. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas bendradarbiauja su kaimyniniais koordinuoto pralaidumo skaičiuotojais. Kaimyniniai PSO užtikrina tokį bendradarbiavimą, pralaidumo skaičiavimo ir patvirtinimo tikslais su atitinkamais regioniniais koordinuoto pralaidumo skaičiuotojais keisdami informaciją apie tarpusavio priklausomybę ir ją patvirtindami. Kaimyniniai PSO informaciją apie tarpusavio priklausomybę koordinuoto pralaidumo skaičiuotojams pateikia prieš skaičiuojant pralaidumą. Šios informacijos tikslumo ir taisomųjų priemonių vertinimas prireikus įtraukiamas į vadovaujantis 31 straipsniu kas dvejus metus rengiamą ataskaitą.

10. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas nustato:

- a) kiekvienos pralaidumo skaičiavimo regione esančios prekybos zonos srautinius parametrus (jeigu taikomas srautinis metodas) arba

▼B

- b) kiekvienos pralaidumo skaičiavimo regione esančios prekybos zonos ribos tarpzoninio pralaidumo vertes (jeigu taikomas koordinuoto grynojo pralaidumo metodas).

11. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas kiekvienam savo pralaidumo skaičiavimo regiono PSO pateikia patvirtinti tarpzoninį pralaidumą pagal 21 straipsnio 1 dalies c punktą.

*30 straipsnis***Tarpzoninio pralaidumo patvirtinimas ir pateikimas**

1. Kiekvienas PSO pagal 26 straipsnį patvirtina savo prekybos zonų ribų arba kritinių tinklo elementų pralaidumo skaičiavimo regionų lygmeniu rezultatus.
2. Kiekvienas PSO savo pralaidumo patvirtinimą ir paskirstymo apribojimų duomenis siunčia atitinkamiems koordinuoto pralaidumo skaičiuotojams ir kitiems atitinkamų pralaidumo skaičiavimo regionų PSO.
3. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas, vadovaudamasis 46 ir 58 straipsniais, pateikia patvirtintus tarpzoninio pralaidumo duomenis ir paskirstymo apribojimų duomenis, kad būtų galima paskirstyti pralaidumą.

*5 skirsnis***Kas dvejus metus rengiama pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo ataskaita***31 straipsnis***Kas dvejus metus rengiama pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo ataskaita**

1. Ne vėliau kaip praėjus dvejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo ENTSO-E parengia ir agentūrai pateikia pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo ataskaitą.
2. Jei agentūra paprašo, kas antrais paskesniais metais ENTSO-E parengia ir jai pateikia pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo ataskaitą.
3. Pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo ataskaitoje pateikiama bent ši su kiekviena prekybos zona, prekybos zonų riba ir pralaidumo skaičiavimo regionu susijusi informacija:
  - a) taikytas pralaidumo skaičiavimo metodas;
  - b) statistiniai patikimumo ribų rodikliai;
  - c) statistiniai tarpzoninio pralaidumo rodikliai, įskaitant (tam tikrais atvejais) paskirstymo apribojimus kiekvienu pralaidumo skaičiavimo laikotarpiu;
  - d) pralaidumui skaičiuoti naudotos informacijos kokybės rodikliai;
  - e) tam tikrais atvejais – siūlomos priemonės pralaidumo skaičiavimui pagerinti;

▼ B

- f) analizė, ar 20 straipsnio 7 dalyje nurodytos sąlygos vis dar tenkinamos tuose regionuose, kuriuose taikomas koordinuoto grynojo pralaidumo metodas;
  - g) rodikliai, pagal kuriuos vertinamas ir ilgesniu laikotarpiu stebimas bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo, įskaitant, jei aktualu, pralaidumo skaičiavimo regionų sujungimą pagal 15 straipsnio 3 dalį, efektyvumas;
  - h) rekomendacijos dėl tolesnio bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo tobulinimo, įskaitant tolesnį metodikų, procesų ir valdymo susitarimų derinimą.
4. Pasikonsultavę su agentūra, visi PSO drauge sutaria dėl ataskaitos statistinių ir kokybės rodiklių. Agentūra gali pareikalauti šiuos rodiklius iš dalies pakeisti, PSO dar nesudarius susitarimo dėl jų arba juos jau taikant.
5. Agentūra nusprendžia, ar skelbti visą kas dvejus metus rengiamą ataskaitą ar jos dalį.

*2 SKYRIUS****Prekybos zonų konfigūracija****32 straipsnis***Esamų prekybos zonų konfigūracijų peržiūra**

1. Esamos prekybos zonų konfigūracijos peržiūrą gali pradėti:
  - a) agentūra, vadovaudamasi 34 straipsnio 7 dalimi;
  - b) kelios reguliavimo institucijos, remdamosi agentūros rekomendacija pagal 34 straipsnį;
  - c) pralaidumo skaičiavimo regiono PSO drauge su visais atitinkamais PSO, kurių kontrolės sritys, įskaitant jungiamąsias linijas, yra geografinėje teritorijoje, kurios prekybos zonų konfigūracija turi būti įvertinta pagal 2 dalies a punktą;
  - d) viena reguliavimo institucija arba PSO, gavęs savo kompetentingos reguliavimo institucijos pritarimą, gali pradėti savo kontrolės srityje esančių prekybos zonų konfigūracijos peržiūrą, jeigu prekybos zonų konfigūracija turi nereikšmingą poveikį kaimyninių PSO kontrolės sritims, įskaitant jungiamąsias linijas, o prekybos zonų konfigūracijos peržiūra yra būtina siekiant padidinti efektyvumą arba išlaikyti tinklo eksploatavimo saugumą;
  - e) valstybės narės, esančios pralaidumo skaičiavimo regione.

▼ B

2. Jeigu peržiūra pradedama pagal 1 dalies a, b, c arba e punktą, peržiūrą pradedantis subjektas nurodo:

- a) geografinę teritoriją, kurios prekybos zonų konfigūracija vertinama, ir gretimas geografines teritorijas, į kurioms daromą poveikį reikia atsižvelgti;
- b) dalyvaujančius PSO;
- c) dalyvaujančias reguliavimo institucijas.

3. Jeigu peržiūra pradedama pagal 1 dalies d punktą, taikomos šios sąlygos:

- a) geografinė teritorija, kurios prekybos zonų konfigūracija vertinama, apsiriboja atitinkamo PSO kontrolės sritimi, įskaitant jungiamąsias linijas;
- b) atitinkamos kontrolės srities PSO yra vienintelis peržiūroje dalyvaujantis PSO;
- c) kompetentinga reguliavimo institucija yra vienintelė peržiūroje dalyvaujanti reguliavimo institucija;
- d) atitinkamas PSO ir reguliavimo institucija atitinkamai kaimyniniams PSO ir reguliavimo institucijoms tarpusavyje suderinta tvarka iš anksto praneša apie pradedamą peržiūrą ir nurodo peržiūros priežastis;
- e) nustatomos peržiūros sąlygos, taip pat skelbiami peržiūros rezultatai ir pasiūlymas atitinkamoms reguliavimo institucijoms.

4. Peržiūros procesą sudaro du etapai.

- a) Pirmame etape prekybos zonų konfigūracijos peržiūroje dalyvaujantys PSO parengia metodiką ir prielaidas, kuriomis bus remiamasi per peržiūros procesą, ir vertinti pasiūlo alternatyvias prekybos zonų konfigūracijas.

Metodikos bei prielaidų ir alternatyvios prekybos zonų konfigūracijos pasiūlymas pateikiamas dalyvaujančioms reguliavimo institucijoms, kurios per tris mėnesius gali pareikalauti suderintų pakeitimų.

- b) Antrame etape prekybos zonų konfigūracijos peržiūroje dalyvaujantys PSO:
  - i) esamą prekybos zonų konfigūraciją vertina ir lygina su kiekviena alternatyvia prekybos zonų konfigūracija pagal 33 straipsnyje nustatytus kriterijus;
  - ii) rengia konsultacijas pagal 12 straipsnį ir praktinį seminarą dėl alternatyvių prekybos zonų konfigūracijos pasiūlymų, kuriuose siūloma konfigūracija lyginama su esama, drauge pateikiant įgyvendinimo terminus, nebent prekybos zonų konfigūracijos poveikis kaimyninių PSO kontrolės sritims yra nereikšmingas;

▼B

- iii) per 15 mėnesių nuo sprendimo pradėti peržiūrą priėmimo dalyvaujančioms valstybėms narėms ir dalyvaujančioms reguliavimo institucijoms pateikia bendrą pasiūlymą palikti tokią pačią prekybos zonų konfigūraciją arba ją iš dalies pakeisti.
- c) Gavusios bendrą pasiūlymą palikti tokią pačią prekybos zonų konfigūraciją arba ją iš dalies pakeisti pagal iii punktą, dalyvaujančios valstybės narės arba reguliavimo institucijos, jei taip nustato valstybės narės, per šešis mėnesius turi pasiekti susitarimą dėl pasiūlymo palikti tokią pačią prekybos zonų konfigūraciją arba ją iš dalies pakeisti.
5. PEERO arba rinkos dalyviai prekybos zonos peržiūroje dalyvaujantiems PSO, jei šie to paprašo, pateikia informaciją, kad jie galėtų įvertinti prekybos zonų konfigūracijas. Šia informacija dalijasi tik dalyvaujantys PSO ir tik prekybos zonų konfigūracijų vertinimo tikslais.
6. Inicijatyvą dėl prekybos zonų konfigūracijos peržiūros ir jos rezultatus skelbia ENTSO-E arba, jeigu peržiūra pradėta pagal 1 dalies d punktą, dalyvaujantis PSO.

*33 straipsnis***Prekybos zonų konfigūracijos peržiūros kriterijai**

1. Jeigu prekybos zonų konfigūracijos peržiūra atliekama vadovaujantis 32 straipsniu, atsižvelgiama bent į šiuos kriterijus:
- a) siekiant tinklo saugumo:
    - i) prekybos zonų konfigūracijos gebą užtikrinti tinklo eksploataavimo saugumą ir tiekimo saugumą;
    - ii) tarpzoninio pralaidumo skaičiavimo neapibrėžtumo laipsnį;
  - b) siekiant bendro rinkos efektyvumo:
    - i) pokyčio lemiamą ekonominio efektyvumo padidėjimą arba sumažėjimą;
    - ii) rinkos veiksmingumą, įskaitant bent pralaidumo garantavimo išlaidas, rinkos likvidumą, rinkos koncentraciją ir įtakos rinkoje užtikrinimą, veiksmingos konkurencijos sąlygų sudarymą, kainų signalus, susijusius su infrastruktūros statymu, kainų signalų tikslumą bei tvirtumą;
    - iii) rinkos dalyvių, PEERO ir PSO patiriamas sandorių ir pereinamojo laikotarpio išlaidas, įskaitant esamų sutartinių įsipareigojimų keitimo išlaidas;
    - iv) naujos infrastruktūros, kuri gali likviduoti esamą perkrovą, statymo išlaidas;

▼B

- v) būtinybę užtikrinti, kad rinkos rezultatų būtų įmanoma pasiekti plačiai netaikant ekonomiškai neefektyvių taisomųjų veikslių;
  - vi) bet kokį nepageidaujamą prekybos zonoje atliekamų sandorių poveikį kitoms prekybos zonoms, siekiant užtikrinti atitiktį Reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedo 1.7 punktui;
  - vii) poveikį balansavimo mechanizmų ir atsiskaitymo už disbalansą procedūrų veikimui ir rezultatavumui;
- c) siekiant prekybos zonų stabilumo ir tvirtumo;
- i) būtinybę užtikrinti, kad laikui bėgant prekybos zonos išliktų pakankamai stabilios ir tvirtos;
  - ii) būtinybę užtikrinti, kad visais pralaidumo skaičiavimo laikotarpiais prekybos zonos būtų nuoseklios;
  - iii) būtinybę užtikrinti, kad kiekvienu rinkos laiko vienetu kiekvienas generavimo šaltinis ir apkrovos įrenginys priklausytų tik vienai prekybos zonai;
  - iv) perkrovos vietą ir dažnumą, jeigu struktūrinė perkrova turi įtakos prekybos zonų ribų nustatymui, atsižvelgiant į būsimas investicijas, kuriomis galima likviduoti esamą perkrovą.

2. Prekybos zonų peržiūra pagal 32 straipsnį apima scenarijus, kuriuose atsižvelgiama į tikėtiną infrastruktūros plėtrą 10 metų laikotarpiu, prasidedančiu kitais metais po to, kai priimamas sprendimas pradėti peržiūrą.

*34 straipsnis***ENTSO-E ir agentūros reguliariai teikiamos ataskaitos dėl esamos prekybos zonų konfigūracijos**

1. Agentūra kas trejus metus įvertina esamos prekybos zonų konfigūracijos efektyvumą.

Agentūra:

- a) prašo ENTSO-E parengti techninę esamos prekybos zonų konfigūracijos ataskaitą ir
- b) rengia rinkos ataskaitą, kurioje vertinamas esamos prekybos zonų konfigūracijos poveikis rinkos veiksmingumui.

2. 1 dalies antros pastraipos a punkte nurodytoje techninėje ataskaitoje pateikiama bent ši informacija:

- a) struktūrinių perkrovų ir kitų didelių fizinių perkrovų sąrašas, įskaitant jų vietas ir dažnumą;
- b) numatomo fizinės perkrovos, kurią lemia investicijos į tinklus arba reikšmingi gamybos ar vartojimo modelių pokyčiai, kitimo arba pašalinimo analizė;

▼ B

- c) tam tikrais atvejais – energijos srautų, kuriuos lemia ne pralaidumo paskirstymo mechanizmas, dalies kiekviename pralaidumo skaičiavimo regione analizė;
  - d) perkrovos pajamos ir pralaidumo garantavimo išlaidos;
  - e) 10 metų trukmės scenarijus.
3. Kiekvienas PSO pateikia duomenis ir analizę, kad būtų galima laiku parengti techninę esamos prekybos zonų konfigūracijos ataskaitą.
  4. Techninę esamos prekybos zonų konfigūracijos ataskaitą Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklas agentūrai pateikia ne vėliau kaip per devynis mėnesius nuo agentūros prašymo.
  5. Techninė esamos prekybos zonų konfigūracijos ataskaita apima paskutinius trejus ištikus kalendorinius metus iki agentūros prašymo ją pateikti.
  6. Nedarant poveikio 13 straipsnyje nustatytiems konfidencialumo įpareigojimams, ENTSO-E techninę ataskaitą paskelbia viešai.
  7. Jeigu techninėje arba rinkos ataskaitoje atskleidžiama esamos prekybos zonų konfigūracijos efektyvumo trūkumų, agentūra gali paprašyti PSO pradėti esamos prekybos zonų konfigūracijos peržiūrą pagal 32 straipsnio 1 dalį.

3 SKYRIUS***Apkrovų perskirstymas ir kompensacinė prekyba******35 straipsnis*****Koordinuotas apkrovų perskirstymas ir kompensacinė prekyba**

1. Per 16 mėnesių nuo 15 straipsnyje nurodytų pralaidumo skaičiavimo regionų patvirtinimo reguliavimo institucijose visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO parengia pasiūlymą dėl bendros koordinuoto apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos metodikos. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.
2. Koordinuoto apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos metodika apima tarpvalstybinės svarbos veiksmus ir suteikia galimybę visiems kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO veiksmingai likviduoti fizinę perkrovą, nepaisant to, ar fizinės perkrovos priežastys iš esmės yra už jų kontrolės srities ribų, ar ne. Koordinuoto apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos metodikoje atsižvelgiama į tai, kad jos taikymas gali turėti reikšmingos įtakos srautams, kurie nėra PSO kontrolės srityje.
3. Kiekvienas PSO, remdamasis jo kontrolės sričiai, įskaitant jungiamąsias linijas, taikomais tinkamais mechanizmais ir susitarimais, gali perskirstyti visus turimus generavimo šaltinius ir apkrovos įrenginius.

▼B

Per 26 mėnesius nuo pralaidumo skaičiavimo regionų patvirtinimo reguliavimo institucijose visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO parengia ataskaitą (dėl jos konsultuojamasi pagal 12 straipsnį), kurioje įvertinamas laipsniškas tų mechanizmų ir susitarimų koordinavimas ir derinimas ir pateikiama pasiūlymų. Ataskaita pateikiama įvertinti atitinkamoms reguliavimo institucijoms. Ataskaitoje pateikiamais pasiūlymais turi būti užtikrinama, kad dėl minėtų mechanizmų ir susitarimų nebūtų iškrepiama rinka.

4. Visi PSO susilaiko nuo vienašalių ar nekoordinuotų tarpvalstybinės svarbos apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos priemonių. Kiekvienas PSO apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išteklių naudojimą koordinuoja atsižvelgdamas į jų poveikį tinklo eksploatavimo saugumui ir ekonominiam efektyvumui.

5. Iš atitinkamų generavimo šaltinių ir apkrovos įrenginių duomenys apie apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos kainas pateikiami PSO, prieš paskiriant apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išteklius.

Apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos kainos grindžiamos:

- a) kainomis susijusiose elektros energijos rinkose atitinkamu laikotarpiu arba
- b) remiantis patirtomis išlaidomis skaidriai apskaičiuota apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išteklių kaina.

6. Iš generavimo šaltinių ir apkrovos įrenginių atitinkamiems PSO *ex ante* pateikiama visa informacija, kuri yra būtina apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos kainai apskaičiuoti. Susiję PSO šia informacija dalijasi tik apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos tikslais.

4 SKYRIUS

Algoritmų kūrimas

36 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Visi PEERO kuria, palaiko ir naudoja šiuos algoritmus:

- a) kainų susiejimo algoritmą;
- b) nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą.

2. PEERO užtikrina, kad kainų susiejimo algoritmas ir nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmas atitiktų atitinkamai 39 ir 52 straipsniuose numatytus reikalavimus.

3. Per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PEERO, bendradarbiaudami su PSO, parengia rezervinės metodikos pasiūlymą, kad įvykdytų atitinkamai 39 ir 52 straipsniuose nustatytus įpareigojimus. Dėl pasiūlytos metodikos rengiamos konsultacijos pagal 12 straipsnį.

▼ B

4. Esant galimybei, PEERO, siekdami veiksmingai įgyvendinti šio reglamento tikslus, taiko sprendimus, dėl kurių jau susitarta.

*37 straipsnis***Algoritmų kūrimas**

1. Per aštuonis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo:
  - a) visi PSO drauge visiems PEERO pateikia pasiūlymą dėl efektyviam pralaidumo paskirstymui keliamų bendrų reikalavimų, kad būtų galima sukurti kainų susiejimo algoritmą ir nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą. Šiuose reikalavimuose nurodomos funkcijos ir veiklos rezultatai, įskaitant bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo rezultatų pateikimo terminus ir išsamius tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų, į kuriuos reikia atsižvelgti, duomenis;
  - b) visi PEERO drauge pasiūlo efektyviam derinimui keliamus bendrus reikalavimus, kad būtų galima sukurti kainų susiejimo algoritmą ir nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą.
2. Praėjus ne daugiau kaip trimis mėnesiams po to, kai PSO ir PEERO pateikia pasiūlymus dėl bendrų reikalavimų pagal 1 dalį, visi PEERO, vadovaudamiesi šiais reikalavimais, parengia pasiūlymą dėl algoritmo. Šiame pasiūlyme nurodomas terminas, iki kurio PEERO, turintys atlikti RSO funkcijas pagal 7 straipsnio 1 dalies b punktą, turi pateikti gautus pavedimus.
3. 2 dalyje nurodytas pasiūlymas pateikiamas visiems PSO. Jeigu šiam pasiūlymui parengti reikia daugiau laiko, visi PEERO, padedami visų PSO, ne ilgiau kaip du mėnesius bendradarbiauja, siekdami užtikrinti, kad pasiūlymas atitiktų 1 ir 2 dalis.
4. Dėl 1 ir 2 dalyje nurodytų pasiūlymų rengiamos konsultacijos pagal 12 straipsnį.
5. Ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PEERO pasiūlymą, parengtą vadovaujantis 2 ir 3 dalimis, pateikia tvirtinti reguliavimo institucijoms.
6. Praėjus ne daugiau kaip dvejiems metams nuo pasiūlymo patvirtinimo pagal 5 dalį, visi PSO ir visi PEERO patikrina, kaip veikia kainų susiejimo ir nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmai, ir pateikia ataskaitą agentūrai. Jei agentūra prašo, vėliau peržiūra kartojama kas dvejus metus.

▼B

5 SKYRIUS

Bendras kitos paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmas

1 skirsnis

Kainų susiejimo algoritmas

38 straipsnis

Kainų susiejimo algoritmo naudojimo tikslai

1. Taikant kainų susiejimo algoritmą, pagal kurį gaunami 39 straipsnio 2 dalyje nurodyti rezultatai:
  - a) siekiama kuo didesnio bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo ekonominio perviršio susietų kainų regione kitą prekybos dieną;
  - b) laikomasi ribinių kainų nustatymo principo, pagal kurį visų priimtų pirkimo pasiūlymų kaina kiekvienoje prekybos zonoje kiekvieną rinkos laiko vienetą bus tokia pati;
  - c) sudaromos sąlygos vykdyti veiksmingą kainodarą;
  - d) atsižvelgiama į tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimus;
  - e) algoritmą galima naudoti pakartotinai ir keisti jo taikymo apimtį.
2. Kainų susiejimo algoritmas kuriamas taip, kad jį būtų galima taikyti didesniai ar mažesniai prekybos zonų skaičiui.

39 straipsnis

Kainų susiejimo algoritmo pradiniai duomenys ir rezultatai

1. Rezultatams gauti, kuriant kainų susiejimo algoritmą, naudojamosi:
  - a) pagal 23 straipsnio 3 dalį nustatytais paskirstymo apribojimais;
  - b) vadovaujantis 30 straipsniu patvirtintais tarpzoninio pralaidumo rezultatais;
  - c) vadovaujantis 40 straipsniu pateiktais pavedimais.
2. Taikant kainų susiejimo algoritmą, vienu metu kiekvieną rinkos laiko vienetą gaunami bent šie rezultatai:
  - a) vienoda kiekvienos prekybos zonos galutinė kaina (EUR/MWh) kiekvieną rinkos laiko vienetą;
  - b) bendra kiekvienos prekybos zonos grynoji pozicija kiekvieną rinkos laiko vienetą;
  - c) informacija, leidžianti nustatyti pavedimų įvykdymo būklę.

▼B

3. Visi PEERO užtikrina taikant bendrą kainų susiejimo algoritmą gautų rezultatų tikslumą ir naudingumą
4. Visi PSO patikrina kainų susiejimo algoritmo rezultatus ir patvirtina, kad jie atitinka tarpzoninį pralaidumą ir paskirstymo apribojimus.

*40 straipsnis***Pritaikyti produktai**

1. Ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo PEERO pateikia bendrą pasiūlymą dėl produktų, į kuriuos gali būti atsižvelgiama bendrame kitos paros prekybos rinkų susiejimo procese. PEERO užtikrina, kad su šiais produktais susiję pavedimai, pateikti kainų susiejimo algoritmui atlikti, būtų nurodyti eurais ir juose būtų nurodytas rinkos laikas.
2. Visi PEERO užtikrina, kad kainų susiejimo algoritmą būtų galima naudoti su šiais produktais susijusiems pavedimams, apimantiems ir vieną, ir kelis rinkos laiko vienetus, apdoroti.
3. Ne vėliau praėjus dvejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo ir kas antrais paskesniais metais visi PEERO, vadovaudamiesi 12 straipsniu, konsultuojasi su:
  - a) rinkos dalyviais, siekdami užtikrinti, kad turimi produktai atitiktų jų poreikius;
  - b) visais PSO, siekdami užtikrinti, kad produktai deramai atitiktų tinklo eksploataavimo saugumą;
  - c) visomis reguliavimo institucijomis, siekdami užtikrinti, kad turimi produktai atitiktų šio reglamento tikslus.
4. Jei, atsižvelgiant į 3 dalyje nurodytų konsultacijų rezultatus, tai yra būtina, visi PEERO iš dalies pakeičia produktus.

*41 straipsnis***Didžiausia ir mažiausia kainos**

1. Per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PEERO, bendradarbiaudami su atitinkamais PSO, parengia pasiūlymą dėl suderintų didžiausių ir mažiausių galutinių kainų, taikytinų visose prekybos zonose, dalyvaujančiose bendrame kitos paros prekybos rinkų susiejimo procese. Pasiūlyme atsižvelgiama į apskaičiuotą prarastos apkrovos vertę (angl. *value of lost load*).

Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

2. Visi PEERO pasiūlymą pateikia tvirtinti reguliavimo institucijoms.

Jei valstybė narė yra nustačiusi, kad teisę tvirtinti didžiausias ir mažiausias galutines kainas nacionaliniu lygmeniu turi ne nacionalinė reguliavimo institucija, o kita institucija, reguliavimo institucija konsultuojasi su atitinkama institucija dėl pasiūlymo poveikio nacionalinėms rinkoms.

▼B

Gavę visų reguliavimo institucijų sprendimą dėl patvirtinimo, visi PEERO nepagrįstai nedelsdami apie tą sprendimą informuoja atitinkamus PSO.

*42 straipsnis***Kitos paros tarpzoninio pralaidumo kainos nustatymas**

1. Kitos paros tarpzoninio pralaidumo kaina atspindi rinkos perkrovą ir yra lygi atitinkamų kitos paros galutinių kainų atitinkamose prekybos zonose skirtumui.
2. Išskyrus pagal 1 dalį nustatomą kainą, už kitos paros tarpzoninį pralaidumą neimami jokie mokesčiai, kaip antai disbalanso mokestis ar papildomi mokesčiai.

*43 straipsnis***Planinių mainų, susijusių su bendru kitos paros prekybos rinkų susiejimu, apimties skaičiavimo metodika**

1. Ne vėliau kaip per 16 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo PSO, ketinantis skaičiuoti planinių mainų, susijusių su bendru kitos paros prekybos rinkų susiejimu, apimtį, parengia bendros tokio skaičiavimo metodikos pasiūlymą. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.
2. Metodikoje aprašomas skaičiavimas ir nurodoma, kokią informaciją atitinkami PEERO turi pateikti planinių mainų apimties skaičiuotojui, nustatytam pagal 8 straipsnio 2 dalies g punktą, taip pat nurodomi šios informacijos pateikimo terminai. Informacijos pateikimo terminas – ne vėliau kaip 15.30 val. kitos paros prekybos rinkos laiku.
3. Skaičiavimas grindžiamas grynosiomis pozicijomis kiekvieną rinkos laiko vienetą.
4. Praėjus ne daugiau kaip dvejiems metams nuo 1 dalyje nurodyto pasiūlymo patvirtinimo atitinkamo regiono reguliavimo institucijose, planinius mainus vykdančios PSO šią metodiką peržiūri. Vėliau, jei to paprašo kompetentingos reguliavimo institucijos, metodika peržiūrima kas dvejus metus.

*44 straipsnis***Pakaitinių procedūrų nustatymas**

Per 16 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo kiekvienas PSO, koordinuodamas savo veiksmus su visais kitais pralaidumo skaičiavimo regiono PSO, parengia pasiūlymą dėl patikimų ir laiku vykdomų pakaitinių procedūrų, kad tuo atveju, jei vykdančios bendrą kitos paros prekybos rinkų susiejimo procesą nepavyktų gauti rezultatų, būtų užtikrintas efektyvus, skaidrus ir nediskriminacinis pralaidumo paskirstymas.

Dėl pakaitinių procedūrų nustatymo pasiūlymo rengiamos konsultacijos pagal 12 straipsnį.

▼B*45 straipsnis***Susitarimai, susiję su tuo, kad vienoje prekybos zonoje yra daugiau nei vienas PEERO, ir su jungiamosiomis linijomis, kurių neeksploatuoja sertifikuoti PSO**

1. PSO, veikiantys prekybos zonose, kuriose yra paskirtas ir (arba) prekybos paslaugas siūlo daugiau nei vienas PEERO arba kuriose yra jungiamųjų linijų, kurių neeksploatuoja pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 3 straipsnį sertifikuoti PSO, bendradarbiaudami su atitinkamais PSO, PEERO ir jungiamųjų linijų operatoriais, nesertifikuotais kaip PSO, parengia pasiūlymą dėl tokioms prekybos zonoms skirtų tarpzoninio pralaidumo paskirstymo ir kitų būtinų susitarimų, siekiant užtikrinti, kad susiję PEERO ir jungiamųjų linijų operatoriai teiktų reikiamus duomenis ir padengtų tokių susitarimų išlaidas. Prisijungti prie šių susitarimų turėtų galėti ir daugiau PSO ir PEERO.

2. Per 4 mėnesius po to, kai prekybos zonoje paskiriamas daugiau nei vienas PEERO ir (arba) daugiau nei vienam PEERO leidžiama siūlyti prekybos paslaugas, arba jei naujos jungiamosios linijos neeksploatuoja sertifikuoti PSO, pasiūlymas pateikiamas tvirtinti atitinkamoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms. Esamų jungiamųjų linijų, kurių neeksploatuoja sertifikuoti PSO, atveju pasiūlymas pateikiamas per keturis mėnesius po šio reglamento įsigaliojimo.

*2 skirsnis***Bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo procesas***46 straipsnis***Pradinių duomenų teikimas**

1. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas užtikrina, kad atitinkamiems PEERO laiku būtų pateikti tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenys, siekiant užtikrinti, kad tarpzoninis pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenys rinkoje būtų paskelbti ne vėliau kaip 11.00 val. kitos paros prekybos rinkos laiku.

2. Jeigu koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenų negali pateikti likus valandai iki kitos paros prekybos pabaigos, jis apie tai informuoja atitinkamus PEERO. Šie PEERO nedelsdami paskelbia pranešimą rinkos dalyviams.

Tokiais atvejais koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenis pateikia likus ne mažiau kaip 30 minučių iki kitos paros prekybos pabaigos.

*47 straipsnis***Bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo veikimas**

1. Kitos paros prekyba pradama ne vėliau kaip 11 val. kitos paros prekybos rinkos laiku.

▼B

2. Kitos paros prekyba kiekvienoje prekybos zonoje baigiama vidurdienį kitos paros prekybos rinkos laiku. Regiono, kurio pagrindas yra Vidurio Rytų Europos regionas arba jo kaimyninės šalys, PSO arba PEERO gali nustatyti kitokią prekybos pabaigos laiką, kol šis regionas prisijungs prie bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo proceso.
3. Rinkos dalyviai visus pavedimus pagal 39 ir 40 straipsnius pateikia atitinkamiems PEERO iki kitos paros prekybos pabaigos.
4. Kiekvienas PEERO pateikia pagal 3 dalį gautus pavedimus, kad būtų įvykdytos RSO funkcijos 7 straipsnio 2 dalį, ne vėliau nei iki laiko, kurį visi PEERO nustatė 37 straipsnio 5 dalyje nurodytame pasiūlyme dėl bendro kainų susiejimo algoritmo.
5. Pavedimai, suderinti taikant bendrą kitos paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmą, laikomi garantuotais.
6. Vykdam RSO funkcijas, užtikrinamas pateiktų pavedimų anonimiškumas.

*48 straipsnis***Rezultatų pateikimas**

1. Ne vėliau kaip iki laiko, kurį visi PSO nustato 37 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytuose reikalavimuose, visi RSO funkcijas vykdamys PEERO bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo rezultatus pateikia:
  - a) visiems PSO, visiems koordinuoto pralaidumo skaičiuotojams ir visiems PEERO – rezultatus pagal 39 straipsnio 2 dalies a ir b punktus;
  - b) visiems PEERO – rezultatus pagal 39 straipsnio 2 dalies c punktą.
2. Kiekvienas PSO patikrina bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo rezultatus ir patvirtina, kad taikant kainų susiejimo algoritmą apskaičiuoti rezultatai, nurodyti 39 straipsnio 2 dalies b punkte, gauti atsižvelgus į paskirstymo apribojimus ir patvirtintą tarpzoninį pralaidumą.
3. Kiekvienas PEERO patikrina bendro kitos paros prekybos rinkų susiejimo rezultatus ir patvirtina, kad taikant kainų susiejimo algoritmą apskaičiuoti rezultatai, nurodyti 39 straipsnio 2 dalies c punkte, gauti atsižvelgus į pavedimus.
4. Kiekvienas PEERO nepagrįstai nedelsdamas informuoja rinkos dalyvius apie jų pavedimų įvykdymo būklę.

*49 straipsnis***Planinių mainų, susijusių su bendru kitos paros prekybos rinkų susiejimu, apimties skaičiavimas**

1. Kiekvienas planinių mainų apimties skaičiuotojas, vadovaudamasis 43 straipsnyje nustatyta metodika, apskaičiuoja planinių mainų tarp prekybos zonų apimtį kiekvienu rinkos laiko vienetu.

▼B

2. Kiekvienas planinių mainų apimtys skaičiuotojas atitinkamiems PEERO, pagrindinėms sandorio šalims, ekspeditoriams ir PSO praneša apie sutartą planinių mainų apimtį.

*50 straipsnis***Pakaitinių procedūrų inicijavimas**

1. Tuo atveju, jei nė vienas RSO funkcijas vykdančias PEERO iki 37 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto laiko negali pateikti dalies ar visų taikant kainų susiejimo algoritmą gautų rezultatų, taikomos pagal 44 straipsnį nustatytos pakaitinės procedūros.

2. Jeigu iškyla grėsmė, kad nė vienas RSO funkcijas vykdančias PEERO per nustatytą terminą negalės pateikti dalies ar visų rezultatų, nustatę tokį pavojų, visi PEERO nedelsdami informuoja apie tai visus PSO. Visi RSO funkcijas vykdančias PEERO nedelsdami paskelbia pranešimą rinkos dalyviams, kad gali būti taikomos pakaitinės procedūros.

*6 SKYRIUS****Bendras einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmas*****1 skirsnis****Bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo tikslai, sąlygos ir rezultatai***51 straipsnis***Nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmo tikslai**

1. Nuo einamosios paros prekybos pradžios iki einamosios paros prekybos pabaigos taikant nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą nustatoma, kuriuos pavedimus pasirinkti, kad juos būtų galima suderinti taip, kad tokiu derinimu:

- a) būtų siekiama kuo didesnio bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo ekonominio perviršio po kiekvieno sandorio einamosios paros prekybos laikotarpiu, pralaidumą paskiriant tiems pavedimams, kuriuos įmanoma suderinti pagal kainą ir pateikimo laiką;
- b) būtų atsižvelgiama į vadovaujantis 58 straipsnio 1 dalimi pateiktą paskirstymo apribojimų duomenis;
- c) būtų atsižvelgiama į vadovaujantis 58 straipsnio 1 dalimi pateiktą tarpzoninio pralaidumo duomenis;

▼B

d) būtų paisoma 60 straipsnyje nustatytų rezultatų pateikimo reikalavimų;

e) algoritmą būtų galima naudoti pakartotinai ir keisti jo taikymo apimtį.

2. Taikant nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą, gaunami 52 straipsnyje nurodyti rezultatai, ir jis atitinka 53 straipsnyje nustatytus produktų pajėgumus ir jų funkcijas.

*52 straipsnis***Nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmo rezultatai**

1. Visi PEERO, vykdydami RSO funkciją, užtikrina, kad, taikant nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą, būtų gaunami bent šie rezultatai:

a) kiekvieno sandorio pavedimų įvykdymo būklė ir kainos;

b) bendra grynoji pozicija kiekvienai prekybos zonai ir rinkos laiko vienetui einamosios paros prekybos rinkoje.

2. Visi PEERO užtikrina taikant nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą gautų rezultatų tikslumą ir naudingumą.

3. Visi PSO patikrina nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmo rezultatus ir patvirtina, kad jie atitinka tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenis, pateiktus pagal 58 straipsnio 2 dalį.

*53 straipsnis***Pritaikyti produktai**

1. Ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo PEERO pateikia bendrą pasiūlymą dėl produktų, į kuriuos gali būti atsižvelgiama bendrame einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procese. PEERO užtikrina, kad visi su šiais produktais susiję pavedimai, pateikti, kad būtų galima vykdyti RSO funkcijas pagal 7 straipsnį, būtų nurodyti eurai ir juose būtų nurodytas rinkos laikas ir rinkos laiko vienetas.

2. Visi PEERO užtikrina, kad su šiais produktais susiję pavedimai būtų suderinami su tarpzoninio pralaidumo charakteristikomis, kad juos būtų galima derinti tuo pačiu metu.

3. Visi PEERO užtikrina, kad nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą būtų galima naudoti ir vieną, ir kelis rinkos laiko vienetus apimantiems pavedimams apdoroti.

4. Ne vėliau kaip per dvejus metus nuo šio reglamento įsigaliojimo ir kas antrais paskesniais metais visi PEERO, vadovaudamiesi 12 straipsniu, konsultuojasi su:

a) rinkos dalyviais, siekdami užtikrinti, kad turimi produktai atitiktų jų poreikius;

▼B

- b) visais PSO, siekdami užtikrinti, kad produktai deramai atitiktų tinklo eksploataavimo saugumą;
  - c) visomis reguliavimo institucijomis, siekdami užtikrinti, kad turimi produktai atitiktų šio reglamento tikslus.
5. Jei, atsižvelgiant į 4 dalyje nurodytų konsultacijų rezultatus, tai yra būtina, visi PEERO iš dalies pakeičia produktus.

*54 straipsnis***Didžiausia ir mažiausia kainos**

1. Per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PEERO, bendradarbiaudami su atitinkamais PSO, parengia pasiūlymą dėl suderintų didžiausių ir mažiausių galutinių kainų, taikytinų visose prekybos zonose, dalyvaujančiose bendrame einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procese. Pasiūlyme atsižvelgiama į apskaičiuotą prarastos apkrovos vertę (angl. *value of lost load*).

Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

2. Visi PEERO pasiūlymą pateikia tvirtinti visoms reguliavimo institucijoms. Jei valstybė narė yra nustačiusi, kad teisę tvirtinti didžiausias ir mažiausias galutines kainas nacionaliniu lygmeniu turi ne nacionalinė reguliavimo institucija, o kita institucija, reguliavimo institucija konsultuojasi su atitinkama institucija dėl pasiūlymo poveikio nacionalinėms rinkoms.

3. Gavę reguliavimo institucijų sprendimą, visi PEERO nepagrįstai nedelsdami apie tą sprendimą informuoja atitinkamus PSO.

*55 straipsnis***Einamosios paros pralaidumo kainos nustatymas**

1. Taikoma pagal 55 straipsnio 3 dalį parengta bendra einamosios paros tarpzoninio pralaidumo kainos nustatymo metodika atspindi rinkos perkrovą ir yra grindžiama faktiniais pavidimais.

2. Prieš patvirtinant 3 dalyje nurodytą bendrą einamosios paros tarpzoninio pralaidumo kainos nustatymo metodiką, PSO atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijoms tvirtinti gali pateikti pasiūlymą dėl einamosios paros tarpzoninio pralaidumo paskirstymo mechanizmo, kuris apimtų ir 1 dalies reikalavimus atitinkantį patikimą kainos nustatymą. Šiuo mechanizmu užtikrinama, kad einamosios paros tarpzoninio pralaidumo kaina rinkos dalyviams būtų žinoma pavidimų derinimo metu.

3. Ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PSO parengia pasiūlymą dėl bendros metodikos einamosios paros pralaidumo kainai nustatyti. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

4. Išskyrus pagal 1, 2 ir 3 dalis nustatomą kainą, už einamosios paros tarpzoninį pralaidumą neimami jokie mokesčiai, kaip antai disbalanso mokestis ar papildomi mokesčiai.

▼B*56 straipsnis***Planinių mainų, susijusių su bendru einamosios paros prekybos rinkų susiejimu, apimties skaičiavimo metodika**

1. Ne vėliau kaip per 16 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo PSO, ketinantis skaičiuoti planinių mainų, susijusių su bendru einamosios paros prekybos rinkų susiejimu, apimtį, parengia bendros tokio skaičiavimo metodikos pasiūlymą.

Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

2. Metodikoje aprašomas skaičiavimas ir, jei reikia, nurodoma, kokią informacija atitinkami PEERO turi pateikti planinių mainų apimties skaičiuotojui, taip pat nurodomi šios informacijos pateikimo terminai.

3. Planinių mainų skaičiavimas grindžiamas 52 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytomis grynosiomis pozicijomis.

4. Praėjus ne daugiau kaip dvejiems metams nuo 1 dalyje nurodyto pasiūlymo patvirtinimo atitinkamo regiono reguliavimo institucijose, atitinkami PSO šią metodiką peržiūri. Vėliau, kompetentingoms reguliavimo institucijoms paprašius, PSO metodiką peržiūri kas dvejus metus.

*57 straipsnis***Susitarimai, susiję su tuo, kad vienoje prekybos zonoje yra daugiau nei vienas PEERO, ir su jungiamosiomis linijomis, kurių neeksploatuoja sertifikuoti PSO**

1. PSO, veikiantys prekybos zonose, kuriose yra paskirtas ir (arba) prekybos paslaugas siūlo daugiau nei vienas PEERO arba kuriose yra jungiamųjų linijų, kurių neeksploatuoja pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 3 straipsnį sertifikuoti PSO, bendradarbiaudami su atitinkamais PSO, PEERO ir jungiamųjų linijų operatoriais, nesertifikuotais kaip PSO, parengia pasiūlymą dėl tokioms prekybos zonoms skirtų tarpzoninio pralaidumo paskirstymo ir kitų būtinų susitarimų, siekiant užtikrinti, kad susiję PEERO ir jungiamųjų linijų operatoriai teiktų reikiamus duomenis ir padengtų tokių susitarimų išlaidas. Prisijungti prie šių susitarimų turėtų galėti ir daugiau PSO ir PEERO.

2. Per 4 mėnesius po to, kai prekybos zonoje paskiriamas daugiau nei vienas PEERO ir (arba) daugiau nei vienam PEERO leidžiama siūlyti prekybos paslaugas, arba jei naujos jungiamosios linijos neeksploatuoja sertifikuoti PSO, pasiūlymas pateikiamas tvirtinti atitinkamoms nacionalinėms institucijoms. Esamų jungiamųjų linijų, kurių neeksploatuoja sertifikuoti PSO, atveju pasiūlymas pateikiamas per 4 mėnesius po šio reglamento įsigaliojimo.

*2 skirsnis***Bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procesas***58 straipsnis***Pradinių duomenų teikimas**

1. Kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas užtikrina, kad tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenys atitinkamiems PEERO būtų pateikti likus ne mažiau kaip 15 minučių iki tarpzoninės einamosios paros prekybos pradžios.

▼B

2. Jeigu dėl perdavimo sistemos eksploatacinių pokyčių būtina atnaujinti tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenis, kiekvienas PSO apie tai informuoja koordinuoto pralaidumo skaičiuotojus savo pralaidumo skaičiavimo regione. Koordinuoto pralaidumo skaičiuotojai savo ruožtu informuoja atitinkamus PEERO.

3. Jeigu koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas negali įvykdyti 1 dalyje nustatytų reikalavimų, jis apie tai praneša atitinkamiems PEERO. PEERO savo ruožtu nepagrįstai nedelsdami paskelbia pranešimą visiems rinkos dalyviams.

*59 straipsnis***Bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo veikimas**

1. Visi PSO yra atsakingi už tai, kad per 16 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo būtų pasiūlytas tarpzoninės einamosios paros prekybos pradžios ir tarpzoninės einamosios paros prekybos pabaigos laikas. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

2. Tarpzoninės einamosios paros prekybos pabaiga nustatoma taip, kad:

- a) einamosios paros prekybos laikotarpiu rinkos dalyviai turėtų kuo didesnes galimybes koreguoti savo balansą kuo arčiau realiojo laiko;
- b) PSO ir rinkos dalyviai turėtų pakankamai laiko savo planavimo ir balansavimo procesams, susijusiems su tinklo eksploatavimo saugumu.

3. Tam tikrai prekybos zonų ribai kiekvienam rinkos laiko vienetui nustatomas vienas einamosios paros prekybos pabaigos laikas. Tai turi būti laikas, likus ne daugiau kaip valandai iki atitinkamo rinkos laiko vieneto pradžios; jį nustatant, atsižvelgiama į atitinkamus balansavimo procesus, susijusius su tinklo eksploatavimo saugumu.

4. Einamosios paros prekyba energija tarp prekybos zonų tam tikrą rinkos laiko vienetą pradedama ne vėliau kaip atitinkamų prekybos zonų ribų tarpzoninės einamosios paros prekybos pradžios laiku ir gali būti tęsiama iki tarpzoninės einamosios paros prekybos pabaigos.

5. Prieš tarpzoninės einamosios paros prekybos pabaigą rinkos dalyviai susijusiems PEERO pateikia visus tam tikro rinkos laiko vieneto pavedimus. Visi PEERO tam tikro rinkos laiko vieneto pavedimus pateikia bendrai suderinti iškart, kai tik jie gaunami iš rinkos dalyvių.

6. Pavedimai, suderinti taikant bendrą einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmą, laikomi garantuotais.

7. Vykdam RSO funkcijas, užtikrinamas per bendrą pavedimų knygą pateiktų pavedimų anonimiškumas.

▼ B*60 straipsnis***Rezultatų pateikimas**

1. Visi RSO funkcijas vykdančys PEERO rezultatus, gautus taikant nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą, pateikia:
  - a) visiems kitiems PEERO – 52 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus kiekvieno sandorio pavidimų įvykdymo būklės rezultatus;
  - b) visiems PSO ir planinių mainų apimties skaičiuotojams – 52 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus bendrų grynųjų pozicijų rezultatus.
2. Jeigu PEERO dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių negali pateikti nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmo rezultatų pagal 1 dalies a punktą, apie tai jis praneša visiems kitiems PEERO.
3. Jeigu PEERO dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių negali pateikti nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmo rezultatų pagal 1 dalies b punktą, apie tai kuo skubiau jis praneša visiems PSO ir kiekvienam planinių mainų apimties skaičiuotojui. Visi PEERO apie tai praneša atitinkamiems rinkos dalyviams.
4. Visi PEERO nepagrįstai nedelsdami būtiną informaciją siunčia rinkos dalyviams, siekdami užtikrinti, kad būtų galima imtis 68 straipsnyje ir 73 straipsnio 3 dalyje nurodytų veiksmų.

*61 straipsnis***Planinių mainų, susijusių su bendru einamosios paros prekybos rinkų susiejimu, apimties skaičiavimas**

1. Kiekvienas planinių mainų apimties skaičiuotojas, vadovaudamasis pagal 56 straipsnį nustatyta metodika, apskaičiuoja planinių mainų tarp prekybos zonų apimtį kiekvienu rinkos laiko vienetu.
2. Kiekvienas planinių mainų apimties skaičiuotojas atitinkamiems PEERO, pagrindinėms sandorio šalims, ekspeditoriams ir PSO praneša apie sutartą planinių mainų apimtį.

*62 straipsnis***Rinkos informacijos skelbimas**

1. Suderinus pavidimus, kiekvienas PEERO atitinkamiems rinkos dalyviams tuoj pat paskelbia bent jau kiekvieno sandorio pavidimų įvykdymo būklės ir kainų duomenis, gautus taikant nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą pagal 52 straipsnio 1 dalies a punktą.

▼B

2. Kiekvienas PEERO užtikrina, kad apibendrinta informacija apie įvykdytų sandorių kiekius ir kainas lengvai prieinamu formatu būtų viešai prieinama ne trumpiau kaip 5 metus. Kokia informacija turi būti skelbiama, pasiūlo visi PEERO, pateikdami pasiūlymą dėl nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmo pagal 37 straipsnio 5 dalį.

*63 straipsnis***Papildomi regioniniai aukcionai**

1. Per 18 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo atitinkami PEERO ir PSO, veikiantys ties prekybos zonų ribomis, gali drauge pateikti bendrą pasiūlymą dėl papildomų regioninių einamosios paros prekybos aukcionų koncepcijos ir įgyvendinimo. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

2. Prekybos zonose arba tarp jų, be 51 straipsnyje nurodyto bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo, gali būti rengiami ir papildomi regioniniai einamosios paros prekybos aukcionai. Kad būtų galima rengti regioninius einamosios paros prekybos aukcionus, nepertraukiama prekyba atitinkamose prekybos zonose ir tarp jų prieš einamosios paros prekybos pabaigą tam tikram laikotarpiui gali būti sustabdyta; šis laikotarpis neturi būti ilgesnis nei trumpiausias laikas, kurio reikia aukcionui surengti, ir bet kuriuo atveju neviršija 10 minučių.

3. Vykdamt papildomus regioninius einamosios paros prekybos aukcionus, einamosios paros tarpzoninio pralaidumo kainos nustatymo metodika gali skirtis nuo metodikos, nustatytos pagal 55 straipsnio 3 dalį, tačiau turi atitikti 55 straipsnio 1 dalyje numatytus principus.

4. Kompetentingos reguliavimo institucijos gali patvirtinti pasiūlymą dėl papildomų regioninių einamosios paros prekybos aukcionų, jeigu įvykdytos šios sąlygos:

- a) regioniniai aukcionai neturi neigiamo poveikio bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo likvidumui;
- b) visas tarpzoninis pralaidumas paskirstomas naudojant pralaidumo valdymo modulį;
- c) dėl regioninių aukcionų nėra nederamai diskriminuojami rinkos dalyviai iš gretimų regionų;
- d) regioninių aukcionų tvarkaraščiai dera su bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmu, kad rinkos dalyviai galėtų sudaryti sandorius kuo arčiau tikrojo laiko;

▼B

- e) reguliavimo institucijos konsultuojasi su atitinkamų valstybių narių rinkos dalyviais.

5. Ne rečiau kaip kas dvejus metus po sprendimo dėl papildomų regioninių aukcionų priėmimo atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijos patikrina visų regioninių sprendimų derėjimą su bendru einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmu, siekdamas užtikrinti, kad toliau būtų laikomasi pirmiau minėtų sąlygų.

3 skirsnis**Pereinamojo laikotarpio einamosios paros prekybos priemonės***64 straipsnis***Su atsietu paskirstymu susijusios nuostatos**

1. Jeigu valstybių narių, susijusių su kiekviena iš atitinkamų prekybos zonų ribų, reguliavimo institucijos kartu to paprašo, be susieto paskirstymo, atitinkami PSO teikia ir atsieto paskirstymo paslaugas, t. y. vykdo su elektros energijos prekyba nesusijusį pralaidumo paskirstymą, naudodami pralaidumo per prekybos zonų ribas valdymo modelį.

2. Ties atitinkamomis prekybos zonų ribomis veikiantys PSO drauge parengia pasiūlymą dėl sąlygų, kurias turi įvykdyti rinkos dalyviai, kad galėtų dalyvauti vykdant atsietą paskirstymą. Pasiūlymą turi bendrai patvirtinti valstybių narių, susijusių su kiekviena iš atitinkamų prekybos zonų ribų, reguliavimo institucijos.

3. Nustatant pralaidumo valdymo modulį vengiama diskriminacijos, kai pralaidumas vienu metu paskirstomas tiek susieto, tiek atsieto paskirstymo būdu. Pralaidumo valdymo modulyje nustatoma, kuriuos pavedimus pasirinkti derinti ir kuriuos atsieto pralaidumo paskirstymo prašymus patenkinti, surikiavus juos pagal kainą ir pateikimo laiką.

*65 straipsnis***Atsieto paskirstymo panaikinimas**

1. Atitinkami PEERO glaudžiai bendradarbiauja su atitinkamais PSO ir, vadovaudamiesi 12 straipsniu, konsultuojasi su rinkos dalyviais, kad su atsieto pralaidumo paskirstymo teisėmis susijusius rinkos dalyvių poreikius galėtų patenkinti pateikdami nestandartinius einamosios paros prekybos produktus.

2. Prieš priimdamos sprendimą dėl atsieto paskirstymo panaikinimo, valstybių narių, susijusių su kiekviena iš atitinkamų prekybos zonų ribų, reguliavimo institucijos drauge surengia konsultacijas, kad galėtų įvertinti, ar pasiūlyti nestandartiniai einamosios paros prekybos produktai atitinka rinkos dalyvių poreikius, susijusius su einamosios paros prekyba.

▼B

3. Valstybių narių, susijusių su kiekviena iš atitinkamų prekybos zonų ribų, kompetentingos reguliavimo institucijos kartu tvirtina diegiamus nestandartinius produktus ir atsieto paskirstymo panaikinimą.

*66 straipsnis***Su einamosios paros prekybos susitarimais susijusios nuostatos**

1. Rinkos dalyviai užtikrina, kad būtų baigtos skyrimo, tarpuskaitos ir atsiskaitymų procedūros, susijusios su atsietu tarpzoninio pralaidumo paskirstymu.

2. Rinkos dalyviai įvykdo visus su tarpuskaita ir atsiskaitymais susijusius dėl atsieto paskirstymo kylančius finansinius įsipareigojimus.

3. Dalyvaujantys PSO paskelbia aktualią informaciją apie jungiamąsias linijas, kurioms taikomas atsietas paskirstymas, įskaitant informaciją apie atsietam paskirstymui skirtą tarpzoninį pralaidumą.

*67 straipsnis***Atsieto pralaidumo paskirstymo prašymai**

Prašymą dėl atsieto tarpzoninio pralaidumo paskirstymo rinkos dalyvis gali pateikti tik dėl tos jungiamosios linijos, kuriai taikomas atsietas paskirstymas. Kiekviename pateiktame atsieto pralaidumo paskirstymo prašyme rinkos dalyvis pralaidumo valdymo modulyje nurodo kiekį ir kainą. Susiję PSO atsieto paskirstymo būdu paskirto pralaidumo kainos ir apimties duomenis paskelbia viešai.

*7 SKYRIUS****Tarpuskaita ir atsiskaitymai vykdant bendrą kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procesą****68 straipsnis***Tarpuskaita ir atsiskaitymai**

1. Pagrindinės sandorio šalys užtikrina, kad visų suderintų pavedimų tarpuskaita ir atsiskaitymai už juos būtų atlikti laiku. Pagrindinės sandorio šalys atlieka visų rinkos dalyvių sandorių sandorio šalies funkcijas, susijusias su finansinėmis teisėmis ir įsipareigojimais, kylančiais iš šių sandorių.

2. Kiekviena pagrindinė sandorio šalis saugo rinkos dalyvių anonimiškumą.

3. Atlikdamos energijos mainus tarp prekybos zonų, pagrindinės sandorio šalys atlieka viena kitos sandorių sandorio šalies funkcijas, susijusias su finansinėmis teisėmis ir įsipareigojimais, kylančiais iš šių energijos mainų.

▼B

4. Atliekant tokius mainus, atsižvelgiama į:
- a) gryųjų pozicijų duomenis, gautus pagal 39 straipsnio 2 dalies b punktą ir 52 straipsnio 1 dalies b punktą;
  - b) planinių mainų apimtį, apskaičiuotą pagal 49 ir 61 straipsnius.
5. Kiekviena pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad kiekvieną rinkos laiko vienetą:
- a) visose prekybos zonose, atitinkamais atvejais atsižvelgiant į paskirstymo apribojimus, energijos kiekių, perduotų iš visų prekybos zonų, kuriose turimas perteklius, suma nesiskirtų nuo energijos kiekių, perduotų į visas prekybos zonas, kuriose yra trūkumas, sumos;
  - b) elektros energijos eksportas ir elektros energijos importas tarp prekybos zonų atitiktų vienas kitą, ir nuokrypių atsirastų tik dėl to, kad atitinkamais atvejais būtų atsižvelgta į paskirstymo apribojimus.
6. Be 3 dalyje nurodytų subjektų, energijos mainų tarp įvairių pagrindinių sandorio šalių sandorio šalies funkcijas gali atlikti ekspeditorius, jeigu šiuo tikslu atitinkamos šalys sudaro konkretų susitarimą. Nepasiekus susitarimo, dėl ekspeditorių sprendžia už prekybos zonas, tarp kurių įvykusių energijos mainų tarpuskaitą ir atsiskaitymus reikia atlikti, atsakingos reguliavimo institucijos.
7. Visos pagrindinės sandorio šalys arba ekspeditoriai surenka perkrovos pajamas, gautas vykdant 46–48 straipsniuose nustatytą bendrą kitos paros prekybos rinkų susiejimo procesą ir 58–60 straipsniuose nustatytą bendrą einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procesą.
8. Visos pagrindinės sandorio šalys arba ekspeditoriai užtikrina, kad surinktos perkrovos pajamos PSO būtų pervestos praėjus ne daugiau kaip dviem savaitėms nuo atsiskaitymų dienos.
9. Jeigu mokėjimų tarp dviejų prekybos zonų laikas nėra suderintas, atitinkamos valstybės narės užtikrina, kad būtų paskirtas subjektas, kuris subalansuotų laiko neatitikimą ir padengtų atitinkamas išlaidas.

8 SKYRIUS

Paskirto tarpzoninio pralaidumo garantija

69 straipsnis

Pasiūlymas dėl kitos paros pralaidumo garantavimo termino

Per 16 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PSO parengia bendrą pasiūlymą dėl vienodo kitos paros pralaidumo garantavimo termino, kuris turi būti ne trumpesnis nei pusė valandos iki kitos paros prekybos pabaigos. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

▼B*70 straipsnis***Kitos paros pralaidumo garantija ir paskirstymo apribojimai**

1. Prieš baigiantis kitos paros pralaidumo garantavimo terminui, kiekvienas koordinuoto pralaidumo skaičiuotojas gali koreguoti tarpzoninio pralaidumo ir paskirstymo apribojimų duomenis, pateiktus atitinkamiems PEERO.
2. Pasibaigus kitos paros pralaidumo garantavimo terminui, visas kitos paros pralaidumo paskirstymui skirtas tarpzoninis pralaidumas ir paskirstymo apribojimai yra garantuoti, nebent būtų įvykdyti 46 straipsnio 2 dalies reikalavimai; tokiu atveju tarpzoninis pralaidumas ir paskirstymo apribojimai yra garantuoti iš karto, kai tik jų duomenys pateikiami atitinkamiems PEERO.
3. Pasibaigus kitos paros pralaidumo garantavimo terminui, nepaskirstytą tarpzoninį pralaidumą galima pakoreguoti atliekant tolesnį paskirstymą.

*71 straipsnis***Einamosios paros pralaidumo garantija**

Einamosios paros tarpzoninis pralaidumas rinkose yra garantuotas iš karto, kai tik jis paskiriamas.

*72 straipsnis***Pralaidumo garantijaforce majeure atveju arba susiklosčius avarinei padėčiai**

1. *Force majeure* atveju arba susiklosčius Reglamento (EB) Nr. 714/2009 16 straipsnio 2 dalyje nurodytai avarinei padėčiai, kai PSO turi veikti operatyviai, o apkrovų perskirstymas ar kompensacinė prekyba yra neįmanomi, kiekvienas PSO turi teisę sumažinti paskirtą tarpzoninį pralaidumą. Visais atvejais mažinimas atliekamas koordinuotai, susisiekus su visais tiesiogiai susijusiais PSO.
2. PSO, pareiškiantis, kad susiklostė *force majeure* arba avarinė padėtis, paskelbia pranešimą, kuriame nurodomas *force majeure* arba avarinės padėties pobūdis ir tikėtina trukmė. Šis pranešimas per PEERO išplatintas susijusiems rinkos dalyviams. Jeigu pralaidumas rinkos dalyviui paskirtas atsieto paskirstymo būdu, PSO, pareiškiantis, kad susiklostė *force majeure* arba avarinė padėtis, nusiunčia tiesioginį pranešimą sutarties šalims, kurioms paskirtas tarpzoninis pralaidumas atitinkamu prekybos laikotarpiu.
3. Jeigu paskirtas pralaidumas sumažinamas dėl *force majeure* ar avarinės padėties, tai PSO, pareiškiantis, kad susiklostė *force majeure* ar avarinės padėtis, to laikotarpio nuostolius atlygina arba kompensuoja laikydamasis šių reikalavimų:
  - a) susieto pralaidumo paskirstymo atveju pagrindinės sandorio šalys arba ekspeditoriai nepatiria finansinių nuostolių arba neturi finansinės naudos dėl disbalanso, kuris susidaro dėl tokio sumažinimo;

▼ B

- b) *force majeure* atveju, jeigu pralaidumas paskiriamas atsieto paskirstymo būdu, rinkos dalyviams atlyginama kaina, sumokėta už pralaidumą atsieto paskirstymo metu;
  - c) susiklosčius avarinei padėčiai, jeigu pralaidumas paskiriamas atsieto paskirstymo būdu, rinkos dalyviai turi teisę gauti kompensaciją, lygią atitinkamų prekybos zonų rinkų kainų skirtumui atitinkamu laikotarpiu;
  - d) susiklosčius avarinei padėčiai, jeigu pralaidumas paskiriamas atsieto paskirstymo būdu, tačiau prekybos zonos kaina atitinkamu laikotarpiu neapskaičiuojama bent vienoje iš dviejų susijusių prekybos zonų, rinkos dalyviams atlyginama kaina, sumokėta už pralaidumą atsieto paskirstymo metu.
4. PSO, pareiškiantis, kad susiklostė *force majeure* ar avarinė padėtis, užtikrina, kad *force majeure* ar avarinės padėties padariniai ir trukmė būtų kuo mažesni.
5. Jei valstybė narė yra tai nustačiusi, atitinkamo PSO prašymu nacionalinė reguliavimo institucija įvertina, ar atvejis laikytinas *force majeure*.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

IŠLAIDOS

1 SKYRIUS

Perkrovos pajamų paskirstymo metodika, taikant bendrą kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmą

73 straipsnis

Perkrovos pajamų paskirstymo metodika

1. Ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PSO parengia perkrovos pajamų pasidalijimo metodikos pasiūlymą.
2. Vadovaujantis 1 dalimi parengta metodika:
  - a) sudaro sąlygas našiam ilgalaikiam elektros energijos perdavimo sistemos eksploatavimui ir plėtrai ir veiksmingam Sąjungos elektros energijos rinkos veikimui;
  - b) atitinka bendruosius perkrovos valdymo principus, numatytus Reglamento (EB) Nr. 714/2009 16 straipsnyje;
  - c) suteikia galimybę racionaliai planuoti finansus;
  - d) yra suderinama visais laikotarpiais;
  - e) nustato, kaip padalijamos perkrovos pajamos perdavimo įrenginius valdančioms šalims, kurios nėra PSO.

▼ B

3. PSO, vadovaudamiesi 1 dalyje nurodyta metodika, paskirsto perkrovos pajamas iš karto, kai tik praktiškai įmanoma tai padaryti, bet ne vėliau kaip per savaitę nuo perkrovos pajamų pervedimo pagal 68 straipsnio 8 dalį.

*2 SKYRIUS****Apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išlaidų pasidalijimo metodika, taikant bendrą kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmą****74 straipsnis***Apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išlaidų pasidalijimo metodika**

1. Ne vėliau kaip per 16 mėnesių nuo sprendimo dėl pralaidumo skaičiavimo regionų priėmimo, visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO parengia pasiūlymą dėl apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išlaidų pasidalijimo bendros metodikos.

2. Apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išlaidų pasidalijimo metodika apima su tarpvalstybinės svarbos veiklos išlaidų pasidalijimu susijusius sprendimus.

3. Apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išlaidos, kurias gali pasidalyti atitinkami PSO, nustatomos skaidriai ir patikrinamu būdu.

4. Apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išlaidų pasidalijimo metodikoje nustatomi bent šie dalykai:

a) nustatoma, kurias išlaidas, patirtas taikant taisomuosius veiksmus (į jiems skirtas išlaidas atsižvelgiama skaičiuojant pralaidumą ir yra nustatyta bendra jų taikymo programa), gali pasidalyti visi pralaidumo skaičiavimo regiono PSO, vadovaudamiesi 20 ir 21 straipsniuose nustatyta pralaidumo skaičiavimo metodika;

b) nustatoma, kurias apkrovų perskirstymo arba kompensacinės prekybos išlaidas, patirtas siekiant garantuoti tarpzoninį pralaidumą, gali pasidalyti visi pralaidumo skaičiavimo regiono PSO, vadovaudamiesi 20 ir 21 straipsniuose nustatyta pralaidumo skaičiavimo metodika;

c) nustatomos a ir b punktuose apibrėžtų išlaidų pasidalijimo regiono mastu taisyklės.

5. Vadovaujantis 1 dalimi parengta metodika apima:

a) faktinio apkrovų perskirstymo ar kompensacinės prekybos tarp susijusių PSO poreikio patikrinimo mechanizmą;

b) su išlaidomis susijusių taisomųjų veiksmų taikymo *ex post* stebėjimo mechanizmą;

c) taisomųjų veiksmų poveikio vertinimo, remiantis tinklo eksploataavimo saugumo ir ekonominiais kriterijais, mechanizmą;

▼B

- d) procesą, kuri suteikia galimybę gerinti taisomuosius veiksmus;
  - e) procesą, kuri suteikia galimybę kompetentingoms reguliavimo institucijoms stebėti kiekvieną pralaidumo skaičiavimo regioną.
6. Vadovaujantis 1 dalimi parengta metodika taip pat atitinka šiuos reikalavimus:
- a) suteikia paskatų veiksmingai valdyti perkrovą, be kita ko, taikant taisomuosius veiksmus, ir paskatų naudingai investuoti;
  - b) dera su susijusių PSO pareigomis ir atsakomybe;
  - c) užtikrina sąžiningą išlaidų ir pajamų paskirstymą tarp susijusių PSO;
  - d) dera su kitais susijusiais mechanizmais, įskaitant bent šiuos:
    - i) 73 straipsnyje nustatytą perkrovos pajamų pasidalijimo metodiką;
    - ii) Reglamento (EB) Nr. 714/2009 13 straipsnyje ir Komisijos reglamente (ES) Nr. 838/2010 ⁽¹⁾ nustatytą PSO tarpusavio kompensavimo mechanizmą;
  - e) sudaro visos Europos jungtinės sistemos veiksmingos ilgalaikės plėtros bei eksploatavimo ir veiksmingo visos Europos elektros energijos rinkos veikimo sąlygas;
  - f) sudaro geresnes sąlygas laikytis Reglamento (EB) Nr. 714/2009 16 straipsnyje nustatytų bendrųjų perkrovos valdymo principų;
  - g) suteikia galimybę racionaliai planuoti finansus;
  - h) yra suderinama su kitos paros ir einamosios paros prekybos laikotarpiais;
  - i) atitinka skaidrumo ir nediskriminavimo principus.
7. Iki 2018 m. 31 d. visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO kuo labiau suderina apkrovų perskirstymo ir kompensacinės prekybos išlaidų pasidalijimo metodikas, taikomas atitinkamuose pralaidumo skaičiavimo regionuose.

*3 SKYRIUS****Pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo išlaidų susigrąžinimas****75 straipsnis***Bendrosios nuostatos dėl išlaidų susigrąžinimo**

1. Išlaidas, susijusias su PSO įpareigojimais, nustatytais pagal 8 straipsnį, taip pat 74 ir 76–79 straipsniuose nurodytas išlaidas vertina kompetentingos reguliavimo institucijos. Išlaidos, kurios įvertinamos kaip pagrįstos, ekonomiškai naudingos ir proporcingos, susigrąžinamos laiku, taikant tinklo tarifus ar kitus atitinkamus mechanizmus, kaip nustato kompetentingos reguliavimo institucijos.

⁽¹⁾ 2010 m. rugšėjo 23 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 838/2010 dėl perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmo ir bendro perdavimo mokesčių reguliavimo metodo taikymo gairių nustatymo (OL L 250, 2010 9 24, p. 5).

▼B

2. Valstybėms narėms tenkanti 80 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų bendrųjų išlaidų, 80 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų regioninių išlaidų ir 80 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytų nacionalinių išlaidų, kurios įvertinamos kaip pagrįstos, ekonomiškai naudingos ir proporcingos, dalis susigrąžinama taikant PEERO mokesčius, tinklo tarifus ar kitus atitinkamus mechanizmus, kaip nustato kompetentingos reguliavimo institucijos.

3. Reguliavimo institucijų prašymu atitinkami PSO, PEERO ir trečiosios šalys, kurioms, vadovaujantis 78 straipsniu, perduotos jų funkcijos, per tris mėnesius nuo prašymo pateikimo pateikia būtiną informaciją, kad būtų lengviau įvertinti patirtas išlaidas.

*76 straipsnis***Bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso kūrimo, keitimo ir vykdymo išlaidos**

1. Visi PEERO patys padengia šias išlaidas:

- a) bendras, regionines ir nacionalines kainų susiejimo algoritmo ir bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso kūrimo, atnaujinimo ar tolesnio tobulinimo išlaidas;
- b) bendras, regionines ir nacionalines nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmo ir bendro einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso kūrimo, atnaujinimo ar tolesnio tobulinimo išlaidas;
- c) bendras, regionines ir nacionalines bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso veikimo išlaidas.

2. Susitarę su atitinkamais PEERO, PSO gali padengti dalį 1 dalyje numatytų išlaidų, jei tam pritaria atitinkamos reguliavimo institucijos. Tokiais atvejais kiekvienas PSO, iš atitinkamų PEERO gavęs išlaidų prognozę, per du mėnesius atitinkamoms reguliavimo institucijoms tvirtinti gali pateikti pasiūlymą dėl dalies išlaidų padengimo.

3. Atitinkami PEERO turi teisę, su kompetentinga reguliavimo institucija sudarę nacionalinius susitarimus, susigrąžinti 1 dalyje išvardytas išlaidas, kurių pagal 2 dalį nepadengė PSO, nustatydami mokesčius ar taikydami kitus atitinkamus mechanizmus, jeigu tos išlaidos yra pagrįstos ir proporcingos.

*77 straipsnis***Tarpuskaitos ir atsiskaitymų išlaidos**

1. Visos pagrindinių sandorių šalių ir ekspeditorių patirtos išlaidos, jeigu jos pagrįstos ir proporcingos, gali būti susigrąžinamos imant mokesčius arba taikant kitus atitinkamus mechanizmus.

▼B

2. Pagrindinės sandorio šalys ir ekspeditoriai siekia sudaryti veiksmingus tarpuskaitos ir atsiskaitymų susitarimus, kuriais būtų išvengta nereikalingų išlaidų ir atsižvelgiama į patiriamą riziką. Tarpvalstybinius tarpuskaitos ir atsiskaitymų susitarimus tvirtina atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos.

*78 straipsnis***Koordinuoto pralaidumo skaičiavimo proceso kūrimo ir vykdymo išlaidos**

1. Kiekvienas PSO atskirai padengia pralaidumui skaičiuoti skirtų pradinių duomenų pateikimo išlaidas.

2. Visi PSO bendrai padengia atskiro tinklo modelių sujungimo išlaidas.

Visi kiekvieno pralaidumo skaičiavimo regiono PSO patys padengia koordinuoto pralaidumo skaičiuotojų nustatymo ir veiklos išlaidas.

3. Rinkos dalyviai patys padengia visas išlaidas, kurias jie patiria vykdydami šio reglamento reikalavimus.

*79 straipsnis***Pralaidumo garantavimo išlaidos**

Pralaidumo garantavimo pagal 70 straipsnio 2 dalį ir 71 straipsnį išlaidas padengia atitinkami PSO, kiek tai įmanoma pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 16 straipsnio 6 dalies a punktą. Šios išlaidos apima su tarpzoninio pralaidumo garantavimu susijusių kompensavimo mechanizmų išlaidas, taip pat apkrovų perskirstymo, kompensacinės prekybos, disbalanso išlaidas, susijusias su kompensacijomis rinkos dalyviams.

*80 straipsnis***Išlaidų pasidalijimas tarp PEERO ir PSO skirtingose valstybėse narėse**

1. Visi atitinkami PEERO ir PSO reguliavimo institucijoms pateikia metinę ataskaitą, kurioje išsamiai paaiškinamos bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso kūrimo, keitimo ir veikimo išlaidos. Šią ataskaitą paskelbia Agentūra, deramai atsižvelgdama į neskelbtiną komercinę informaciją. Išlaidos, tiesiogiai susijusios su bendru kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimu, nurodomos aiškiai ir atskirai, jas turi būti galima patikrinti. Be to, ataskaitoje pateikiama išsami informacija apie tai, kokią dalį PEERO išlaidų padengė PSO pagal 76 straipsnio 2 dalį.

2. 1 dalyje nurodytos išlaidos skirstomos į:

a) bendras išlaidas – visų PEERO arba PSO, dalyvaujančių bendrame kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procese, koordinuotos veiklos išlaidas;

▼B

- b) regionines išlaidas – konkrečiame regione bendradarbiaujančių PEERO ir PSO veiklos išlaidas;
- c) nacionalines išlaidas – PEERO ir PSO veiklos toje valstybėje narėje išlaidas.

3. 2 dalies a punkte nurodytas bendras išlaidas dalijasi valstybių narių ir trečiųjų valstybių PSO ir PEERO, dalyvaujantys bendrame kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procese. Siekiant apskaičiuoti sumą, kurią turi mokėti PSO ir PEERO kiekvienoje valstybėje narėje ir, jei taikytina, trečiosiose valstybėse, aštuntadalio bendrų išlaidų po lygiai padalijamas kiekvienai valstybei narei ir trečiajai valstybei, penki aštuntadaliai proporcingai padalijami kiekvienai valstybei narei ir trečiajai valstybei pagal jų elektros energijos suvartojimą, o du aštuntadaliai padalijami po lygiai dalyvaujantiems PEERO. Bendrų išlaidų skaičiavimas reguliariai koreguojamas siekiant atsižvelgti į bendrų išlaidų pokyčius ar dalyvujančių PSO ir PEERO pasikeitimus.

4. Konkrečiame regione bendradarbiaujantys PEERO ir PSO kartu susitaria dėl pasiūlymo kaip pasidalyti 2 dalies b punkte nurodytas regionines išlaidas. Tada pasiūlymą atskirai patvirtina kiekvienos regionui priklausančios valstybės narės kompetentingos nacionalinės institucijos. Konkrečiame regione bendradarbiaujantys PEERO ir PSO gali nuspręsti taikyti 3 dalyje išdėstytą išlaidų pasidalijimo tvarką.

5. Išlaidų pasidalijimo principai taikomi išlaidoms, patirtoms įsigaliojus šiam reglamentui. Tai nedaro poveikio esamiems sprendimams, naudojamiems bendram kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procesui kurti, o prieš šio reglamento įsigaliojimą patirtas išlaidas PEERO ir PSO dalijasi remdamiesi esamais susitarimais, kuriais reglamentuojami tokie sprendimai.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

UŽDUOČIŲ PERDAVIMAS IR STEBĖSENA

*81 straipsnis***Užduočių perdavimas**

1. PSO arba PEERO gali vienai ar daugiau trečiųjų šalių perduoti visas arba dalį pagal šį reglamentą jiems pavestų užduočių, jeigu trečioji šalis atitinkamą funkciją gali atlikti bent taip pat veiksmingai, kaip ir ją perdavęs subjektas. Savo užduotis kitiems perdavęs subjektas išlieka atsakingas už šiame reglamente numatytų įpareigojimų vykdymą, įskaitant priegios prie reikiamos informacijos, kad reguliavimo institucija galėtų vykdyti stebėseną, užtikrinimą.

2. Prieš perimdama užduotis, atitinkama trečioji šalis savo užduotis perduodančiai šaliai neabejotinai įrodo, kad gali įvykdyti kiekvieną šiame reglamente numatytą įpareigojimą.

3. Kai trečiajai šaliai perduodamos visos arba dalis šiame reglamente nustatytų užduočių, savo užduotis perduodanti šalis užtikrina, kad prieš perdavimą būtų sudaryti atitinkami perduodančios šalies konfidencialumo įsipareigojimus atitinkantys konfidencialumo susitarimai.

*82 straipsnis***Bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso įgyvendinimo stebėseną**

1. RSO funkcijas atliekančio subjekto arba subjektų stebėseną vykdo už teritoriją, kurioje jie įsikūrę, atsakingos reguliavimo institucijos arba susijusios institucijos. Prireikus prie stebėsenos prisideda kitos reguliavimo institucijos arba susijusios institucijos ir agentūra. Reguliavimo institucijos arba susijusios institucijos, kurioms pirmiausia tenka atsakomybė stebėti PEERO ir RSO veiklą, visapusiškai bendradarbiauja ir suteikia galimybę kitoms reguliavimo institucijoms bei agentūrai susipažinti su informacija, kad būtų užtikrinta tinkama bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso stebėseną pagal Direktyvos 2009/72/EB 38 straipsnį.
2. Vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 714/2009 8 straipsnio 8 dalimi ENTSO-E vykdoma bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo proceso įgyvendinimo stebėseną visų pirma apima šiuos klausimus:
  - a) bendro kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo mechanizmo įgyvendinimo pažangą ir galimas problemas, taip pat ir kiekvienos valstybės pasirenkamas skirtingas galimybes;
  - b) pralaidumo skaičiavimo ir paskirstymo ataskaitos rengimą, vadovaujantis 31 straipsnio 1 dalimi;
  - c) esamos prekybos zonų konfigūracijos veiksmingumą koordinuojant veiksmus su agentūra pagal 34 straipsnį;
  - d) kainų susiejimo algoritmo ir nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmo veikimo efektyvumą bendradarbiaujant su PEERO pagal 37 straipsnio 6 dalį;
  - e) kriterijaus, susijusio su 41 straipsnio 1 dalyje ir 54 straipsnio 1 dalyje nurodytos prarastos apkrovos vertės apskaičiavimu, efektyvumą;
  - f) su bendru kitos paros prekybos rinkų susiejimu susijusių planinių mainų apimties skaičiavimo metodikos peržiūrą pagal 43 straipsnio 4 dalį.
3. Per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo ENTSO-E, vadovaudamasis 2 dalimi, agentūrai pateikia stebėsenos planą, kuris apima numatomas parengti ataskaitas, taip pat visus jo pakeitimus, kad agentūra galėtų pateikti savo nuomonę.
4. Bendradarbiaudama su ENTSO-E, agentūra ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo parengia atitinkamos informacijos, kurią ENTSO-E turi pateikti agentūrai pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 8 straipsnio 9 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį, sąrašą. Atitinkamos informacijos sąrašas gali būti atnaujinamas. ENTSO-E sukuria išsamų standartizuotos formos skaitmeninių duomenų archyvą, kuriame saugoma agentūros reikalaujama informacija.
5. Visi PSO ENTSO-E pateikia 2 ir 4 dalyse numatytiems užduotims vykdyti būtiną informaciją.

▼B

6. PEERO, rinkos dalyviai ir kitos su bendru kitos paros ir einamosios paros prekybos rinkų susiejimo procesu susijusios organizacijos bendru agentūros ir ENTSO-E prašymu Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklui pateikia informaciją, kuri yra būtina siekiant vykdyti stebėseną pagal 2 ir 4 dalies nuostatas, išskyrus informaciją, kurią reguliavimo institucijos, agentūra arba ENTSO-E jau yra gavę vykdydami atitinkamas įgyvendinimo stebėjimo užduotis.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

83 straipsnis

Airijai ir Šiaurės Airijai taikomos pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Išskyrus 4, 5 ir 6 straipsnius ir dalyvavimą rengiant nuostatas ir sąlygas ar metodikas, kurioms taikomi atitinkami terminai, šiame reglamente nustatyti reikalavimai Airijai ir Šiaurės Airijai netaikomi iki 2017 m. gruodžio 31 d.

2. Nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos iki 2017 m. gruodžio 31 d. Airija ir Šiaurės Airija įgyvendina parengiamąsias pereinamojo laikotarpio priemones. Šiomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis:

- a) sudaromos sąlygos pereiti prie visapusiško šio reglamento įgyvendinimo ir jo nuostatų laikymosi; jos apima visas būtinas parengiamąsias priemones, kad iki 2017 m. gruodžio 31 d. šis reglamentas būtų visiškai įgyvendintas ir būtų užtikrinta visiška atitiktis jo nuostatomis;
- b) užtikrinama pakankama integracija su gretimo pavaldumo rinkomis;
- c) jomis numatoma bent:
  - i) jungiamųjų linijų pralaidumo paskirstymas atsietajame kitos paros prekybos aukcione ir bent dviejuose susietuosiuose einamosios paros prekybos aukcionuose;
  - ii) bendras jungiamųjų linijų pralaidumo ir energijos skyrimas kitos paros prekybos laikotarpiu;
  - iii) Reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedo 2.5 punkte nurodytų „naudokis arba prarask“ arba „naudokis arba parduok“ principų taikymas kitos paros prekybos laikotarpiu nepanaudotam pralaidumui;
- d) užtikrinama sąžininga ir nediskriminacinė jungiamųjų linijų pralaidumo kainodara susietuosiuose einamosios paros prekybos aukcionuose;
- e) nustatomi sąžiningi, skaidrūs ir nediskriminaciniai kompensavimo mechanizmai, susiję su pralaidumo garantavimu;
- f) išdėstomas išsamus veiksmų planas, kurį patvirtina Airijos ir Šiaurės Airijos reguliavimo institucijos, su tarpiniais tikslais siekiant visapusiškai įgyvendinti šį reglamentą ir užtikrinti jo laikymąsi;

▼B

- g) dėl šių priemonių rengiamos konsultacijos, kuriose dalyvauja visos susijusios šalys ir kurių rezultatams skiriama daugiausia dėmesio;
- h) šios priemonės sąnaudos ir naudos analize;
- i) neturi nederamos įtakos kitoms jurisdikcijoms.

3. Airijos ir Šiaurės Airijos reguliavimo institucijos ne rečiau kaip kas ketvirtį arba agentūros prašymu šiai pateikia visą informaciją, kurios reikia siekiant įvertinti pereinamojo laikotarpio priemones dėl elektros energijos rinkos Airijos saloje ir pažangą siekiant visapusiškai įgyvendinti šį reglamentą ir užtikrinti jo laikymąsi.

*84 straipsnis***Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungoje oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.